

Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach	2
MINIROZHOVOR	3
Tlač, Bedeker zdravia, 20. 12. 2021	
Matematik: Chýry o miliónoch premorených? Zázraky nečakajte	4
Online, domov.sme.sk, 21. 12. 2021, 22:03	
Ako bude vyzerat' budúcnosť a vzdelávanie podľa slovenských inovátorov?	7
Online, touchit.sk, 21. 12. 2021, 18:53	
VELKÝ SENÁT NS SR: Ochrana spotrebiteľa a zmluva o výkone správy Spotrebiteľské zmluvy	9
Online, najpravo.sk, 21. 12. 2021, 13:01	
Ako bude vyzerat' budúcnosť a vzdelávanie podľa slovenských inovátorov?	16
Online, techvia.sk, 21. 12. 2021, 17:59	
Fakulty a ústavy UPJŠ	18
Väzenie za invázne druhy	19
Televízia, Televízne noviny, 21. 12. 2021, 19:57	
MINIROZHOVOR	20
Tlač, Bedeker zdravia, 20. 12. 2021	
Matematik: Chýry o miliónoch premorených? Zázraky nečakajte	21
Online, domov.sme.sk, 21. 12. 2021, 22:03	
Univerzitné pracoviská	24
MINIROZHOVOR	25
Tlač, Bedeker zdravia, 20. 12. 2021	

Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

MINIROZHOVOR

📅 20. 12. 2021, Zdroj: **Bedeker zdravia**, Strana: 27, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **UPJŠ**

Dosah: 20 000 GRP: 0,44 OTS: 0,00 AVE: 2990 Eur

Rubrika: PERSONALIZOVANÉ PROBIOTIKÁ

Oprobiotikách na mieru rozprava MVDr. Alojz Bomba, DrSc., ktorý celý svoj profesionálny život zasvätil studiu mikrobiómu.

PREČO MÁ VÝZNAM UŽÍVAŤ PERSONALIZOVANÉ PROBIOTIKÁ?

Účinnosť bežne dostupných probiotických prípravkov je založená na vlastnostiach kmeňov probiotických mikroorganizmov, ale nezohľadňujú stav mikrobiómu konkrétneho človeka. Na správny výber probiotických kmeňov v lekárni chýbajú informácie o vlastnostiach a účinkoch použitých kmeňov, tak užívateľom, ako aj lekárnikom. Naproti tomu zloženie personalizovaných probiotík navrhujeme personalizované na základe analýzy mikrobiómu pacienta, ktorá odhalí jeho nedostatky. Zloženie navyše upravujeme aj cielene na základe zdravotnej anamnézy človeka.

V AKÝCH KONKRÉTNÝCH PRÍPADOCH, PRI AKÝCH ZDRAVOTNÝCH PROBLÉMOCH MÔŽU POMÔCŤ? Probiotické mikroorganizmy upravujú zloženie a funkčnosť črevného mikrobiómu. Rovnovážny mikrobióm zabraňuje rastu choroboplodných mikroorganizmov, obnovuje funkčnosť črevnej steny a upravuje tým črevnú priepustnosť. Probiotiká zlepšujú trávenie a využiteľnosť tukov, cukrov, bielkovín a podporujú imunitný systém. Bránia tak vzniku metabolických porúch a chronického zápalu. Ochránia človeka pred vznikom autoimunitných ochorení, ako je napríklad diabetes 1. typu.

Dysbióza črevného mikrobiómu je spojená aj s mnohými chronickými chorobami. Z podpornej terapie využitím personalizovaných probiotík môžu profitovať aj pacienti s metabolickým syndrómom, obezitou, diabetom 2. typu, srdcovo-cievnyimi a nádorovými chorobami, neurodegeneratívnymi a duševnými chorobami. NA ZÁKLADE ČOHO SA PERSONALIZOVANÉ PROBIOTIKÁ PRIPRAVUJÚ? Pripravujeme ich v dvoch na seba nadväzujúcich fázach. Ich personalizované zloženie určujeme na základe analýzy mikrobiómu, ktorú vykonáme zo vzorky stolice konkrétneho človeka. Ďalšie probiotické kmene do mixu vyberáme cielene, na základe analýzy zdravotného dotazníka. Pri tomto výbere vychádzame z vlastností probiotických kmeňov v našej biobanke. Každý z nich totiž máme klinicky odskúšaný a ocharakterizovaný,

chorobách najlepšie zaberá. Podrobné informácie o odbere vzorky a spôsobe užívania personalizovaných probiotík nájdete na webovej stránke vedeckého startupu Perbiotix www.iprobio.sk

SPOLUPRACUJETE S LEKÁRMI PRI ÚPRAVE ČREVNÉHO MIKROBIÓMU? Pripravujeme online Univerzitu mikrobiómu pre lekárov. Ako zdroj najnovších vedeckých poznatkov v oblasti mikrobiómu využívame aj Medzinárodnú vedeckú konferenciu o probiotikách, prebiotikách a črevnej mikrobiote, ktorú každoročne organizujeme už od roku 2000. V priebehu uplynulých rokov sa stala celosvetovo najväčším podujatím v uvedenej oblasti, na ktorom špičkoví vedeckí experti z viac ako 80 krajín celého sveta prezentujú najnovšie poznatky ich výskumu. V júni 2022 túto konferenciu prinesieme aj do Bratislavy, aby bola k našim lekárom čo najbližšie. V spolupráci s MediParkom Lekárskej fakulty **UPJŠ** v Košiciach sme tiež založili centrum pokročilého výskumu mikrobiómu ARCOBIOME, prostredníctvom ktorého budeme na trh prinášať najnovšie produkty ako výsledky probiotického výskumu. Viac informácií nájdete na www.perbiotix.sk

Martin Haranta, MSc. a MVDr. Alojz Bomba, DrSc. pri simulátore ľudského tráviaceho systému v Ústave experimentálnej medicíny LF **UPJŠ** v Košiciach.

Matematik: Chýry o miliónoch premorených? Zázraky nečakajte

21. 12. 2021, 22:03, Zdroj: domov.sme.sk, Vydavateľ: Petit Press, Autor: Daniela Hajcakova, Sentiment: Negatívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 209 014 GRP: 4,64 OTS: 0,05 AVE: 1617 Eur

Ukázali výsledky štúdie o protilátkach u neočkovaných.

Až 900-tisíc ľudí na Slovensku nie je chránených protilátkami proti covidu z očkovania ani z prekonania ochorenia, odhaduje matematik RICHARD KOLLÁR Z prvej štúdie protilátok, ktorú vedci robili na Slovensku vyplynulo, že protilátky u nás nemá viac ako polovica nezaočkovaných ľudí.

Štúdia ukázala, že Slovensko nie je také chránené premorením, ako si niektorí mysleli. Potvrdila, že prekonanie covidu neznamená, že má človek dosť protilátok na ochranu pred ďalšou nákazou koronavírusom.

V októbri ste mi povedali, že pol milióna až 700-tisíc ľudí na Slovensku sa môže ľahko nakaziť covidom, lebo sa s ním nikdy nestretli a nie sú zaočkovaní. Zo štúdie, ktorej ste boli súčasťou, ale vyšlo, že ich je až milión. Sme teda na tom horšie, ako ste čakali?

To je komplikovaná otázka, lebo imunita sa časom u ľudí aj stráca. Zhruba pol roka po infekcii protilátky klesnú pod úroveň, ktorú už dokážeme zistiť.

Čiže nepracujeme len s počtom ľudí, ktorí nám do štatistík pribudnú, lebo sa infikujú, ale zároveň ubúdajú ľudia, ktorí strácajú protilátky.

Popravde, prvý odhad hovoriaci o 700-tisíc ľuďoch zo septembra bol podcenený, bol založený len na veľmi hrubých dátach šírenia medzi deťmi v školách. Správny odhad v danom momente mal byť, že sme mali vtedy na Slovensku niečo vyše milióna ľudí, ktorí sa mohli ľahko infikovať delta variantom vírusu.

Teraz ich je podľa mojich odhadov od 800- do 900-tisíc. Nie všetci z nich boli

schopní infikovať sa delta variantom od svojich kontaktov. Avšak omikron ich infikovať už môže, je infekčnejší.

Je to o niečo menej, ako vyrátal Matej Mišík (riaditeľ Inštitútu zdravotníckych analýz, pozn. red.), ktorý hovorí o miliónoch ľudí bez protilátok. Jeho výpočet je správny, ale ja už zohľadňujem napríklad aj to, že od zberu dát už uplynul nejaký čas.

Čiže máme na Slovensku ešte 800- až 900-tisíc ľudí, ktorí sa s istotou infikujú omikronom, lebo nie sú vôbec chránení?

Ešte horšie. Ide o skupinu ľudí, ktorá má šancu v tejto vlne dostať sa až do nemocníc. Je to tá skupina ľudí, ktorá bude primárne určovať záťaž nášho zdravotníckeho systému.

((piano))

Omikronom sa totiž infikuje veľká časť populácie, môže to byť na Slovensku niekoľko miliónov ľudí. Otázkou však už nie je infekcia, ale to, koľko ľudí sa infikuje a má porovnateľnú šancu byť hospitalizovaný ako doteraz.

Aj ľudia s dvoma dávkami či s tromi dávkami vakcíny sa znova infikujú, ale v nemocnici budú končiť veľmi zriedkavo.

Vieme povedať, koľko z 900-tisíc ľudí je rizikových, lebo majú nad 60 rokov?

V prepočte máme dnes odhadom ešte 160- až 180-tisíc ľudí z doteraz 380-tisíc nezaočkovaných seniorov nad 60 rokov, ktorí sú najviac ohrození. Tí nie sú zaočkovaní ani jednou dávkou a navyše nemajú protilátky.

Čo to pre nás znamená pri novom variante omikron?

Prvá séroepidemiologická štúdia na Slovensku: vykonávali ju v siedmich slovenských okresoch na nezaočkovaných obyvateľoch (v okrese Čadca, Považská Bystrica, Komárno, Kežmarok, Košice, Lučenec, Bratislava) ľudia sa mohli zapojiť dobrovoľne, v štúdiu skúmali protilátky v odobratej kvapke krvi z prsta na štúdiu sa zúčastnilo 3789 účastníkov nad 12 rokov nezaočkovaných proti covidu vyhodnocovali ich po skupinách – tí, ktorí prekonali ochorenie aj s príznakmi, tí, ktorí mali bezpríznakový priebeh a tí, ktorí nemali nikdy pozitívny test na ochorenie spolupracovalo na nej päť inštitúcií: Ministerstvo zdravotníctva ako garant, Lekárska Fakulta UK, Lekárska Fakulta UPJŠ, Biomedicínske centrum SAV, Fakulta matematiky, fyziky a informatiky UK

Treba si uvedomiť, že táto skupina ľudí, to sú rizikovní ľudia s hrozbou vážneho priebehu choroby.

Nehrozí im iba hospitalizácia, ale môžu skončiť aj na pľúcnej ventilácii.

Keby sa vážny priebeh ochorenia týkal hoci iba jedného percenta z nich, tak to je 1600 až 1800 ľudí.

To zodpovedá tomu, čo sme videli zhruba v delta vlne počas jej stúpania k vrcholu na konci novembra.

Vlna omikronu z hľadiska celkového počtu hospitalizácií zrejme nie je väčším rizikom ako delta. Naopak, delta bola dvakrát väčšou hrozbou.

Problém však je, že delte trvalo tri mesiace, kým vlna rástla a možno by klesala ďalšie dva mesiace, ak by ju nevytlačil omikron.

Pri omikrone sa síce neočakáva, že spôsobí dlhodobé problémy, ale v nemocniciach čakáme krátkodobé, ale nárazové problémy.

Nemusíme sa báť, že by dokopy bolo viac občanov hospitalizovaných ako pri delte, ale môže ich byť viac naraz.

Čiže bude opäť problém dostať sa na plánované operácie?

Problém pri omikrone je ten, že sa infikujú aj zaočkovaní. A jednou zo zaočkovaných skupín sú aj lekári. Takže je tu riziko, že naraz s pacientmi sa infikujú aj oni. Nemusia vypadnúť naraz, ale predstavme si, že ich vypadne v jednej chvíli desať percent, čo sa stalo nedávno aj v Londýne.

Takýto podiel lekárov znamená výpadok postelí v nemocnici, ktoré by títo zdravotníci obslúžili. Paradoxné je, že to nebude problém primárne pre covidové oddelenia, lebo lekári s covidom sa môžu starať o covidových pacientoch.

Vďaka očkovaniu zdravotníci nebudú mať vážny priebeh, väčšina bude mať povedzme bolesť hlavy. Problém nastane pre zvyšok zdravotníctva, pre bielu medicínu. Nikto nechce, aby ho operoval chirurg s covidom.

Zo štúdie vyplynulo, že z ľudí, ktorí nikdy nemali pozitívny test na covid, je až 82 percent takých, ktorí nemajú vôbec protilátky. Zvyklo sa hovoriť, že na Slovensku môže byť masa ľudí, ktorí síce nevedia, že prekonal covid, ale môžu mať protilátky. Čiže toto neplatí?

Práve preto sme aj robili túto štúdiu. Existovali tu chýry a domnienky o tom, že ak u nás dohromady pozitívne otestovali státisíce ľudí, infikovaných potom v skutočnosti musia byť milióny.

Že tu máme veľa ľudí, ktorí sa infikovali, ale nemajú to potvrdené testom, no mali príznaky a oni vedia, že covid prekonal.

Bol tu taký naratív, že už musíme byť premorení a chránení. Veď prvá vlna v strednej Európe nebola výrazná, tak musíme byť nejako chránení.

Po druhej vlne sme si vraveli, že sme boli v počte úmrtí na počet obyvateľov najhorší na svete, tak určite sme totálne premorení a už nám nič nehrozí. Prišla delta vlna a opäť sme boli prví na svete. Slovensko počas pandémie čakalo vždy na zázrak a teraz sa ukazuje, že ten nebude.

Táto štúdia ukazuje sa, že z tých, ktorí v princípe nikdy nemali pozitívny test, majú takmer všetci nulové protilátky. Čiže to nebol nejaký zázrak, že ich systém nenašiel. Systém v princípe napokon našiel väčšinu infikovaných.

Takže stále je na Slovensku pomerne veľká časť ľudí nedotknutá covidom alebo už mnohí ochranu časom stratili. Je pravdepodobné, že týchto ľudí by chytila delta, ak by jej vlna pokračovala, teraz sa namiesto toho infikujú omikronom.

Štúdia ukázala, že v Bratislave nemalo protilátky až 74 percent nezaočkovaných ľudí. V Čadci ich bola iba necelá polovica. Prečo tak veľa neočkovaných v Bratislave nemá protilátky?

V Čadci odoberanie vzoriek prebiehalo neskôr – na vrchole delta vlny. Čiže, keď tam robili protilátkový prieskum, v okrese už bola polovica ľudí z nezaočkovaných infikovaná.

Pri Bratislave si treba uvedomiť, že 700 z 900 vzoriek tu odobrali začiatkom novembra, čiže takmer mesiac pred vrcholom vlny.

Čiže reálne je teraz v Bratislave viac nezaočkovaných ľudí s ochranou proti covidu?

Určite áno. Zrejme by to nebol obrovský posun, ale povedzme o desať percent. Treba však povedať aj to, že v Bratislave sú ľudia viac izolovaní, a teda viac sa ich mohlo ochoreniu vyhnúť. Ľudia tu majú viac možností pracovať z domu, do práce veľa ľudí cestuje autom alebo dochádza iba peši.

Ďalší dôvod, prečo tu vychádza väčší podiel nezaočkovaných bez protilátok, môže byť aj ten, že obyvatelia Bratislavy mali infekcie už dávnejšie a protilátky už jednoducho stratili.

V Lučenci zas vyšlo, že je tu chránených najmenej ľudí spomedzi pozorovaných okresov. Ak zrátame zaočkovaných ľudí a nezaočkovaných s protilátkami, vychádza nám, že je tu chránených 61 percent ľudí. Čiže v okrese Lučenec môžeme očakávať v nemocniciach problémy?

Problémy očakávame v princípe všade. Ale áno, zo sledovaných okresov môžeme očakávať, že najväčší dopyt v nemocniciach bude práve v Lučenci. Vnímam tento okres ako najviac ohrozený.

Väčší problém však má Lučenec aj s tým, že má malo zaočkovaných ľudí nad 60 rokov. Zdá sa, že sa ich doteraz darilo chrániť, ale pri omikrone sa to už zrejme nepodarí.

Existujú ľudia, ktorí síce neprekonali ochorenie, no majú vysokú hladinu protilátok? Istého času šéf SaS Richard Sulík hovoril, že možno patrí k ľuďom, ktorí sa nemôžu covidom infikovať.

To nevieme povedať. Nevieme totiž, či ľudia, ktorí boli súčasťou štúdie naozaj neprekonali ochorenie, ako to deklarovali. Vieme iba, či mali pozitívny test. Na takú štúdiu, ako spomínate, by ste potrebovali človeka dlhodobo testovať každý deň.

Ale omikron nám môže ukázať, či takí ľudia sú. Ak niekto nebol zaočkovaný a neinfikuje sa, to bude taký menší zázrak.

Súvisiaci článok Súvisiaci článok Omikron už ovládol New York, Dánsko varuje pred najhoršou fázou pandémie Čítajte

Štúdia ukázala, že viac ako polovica neočkovaných protilátky nemá. Čiže jediné riešenie je pre nich očkovanie?

Áno. Keď človeku vyšlo, že nemá protilátky a nebol zaočkovaný, tak by si mal zajtra zháňať miesto v očkovačom centre. Toto by pre ľudí mal byť jednoznačný signál, že nie sú chránení. S malou pravdepodobnosťou môžu mať bunkovú imunitu bez protilátok a možno bude aj dostatočná, ale šanca je veľmi nízka.

Aj štúdie ukazujú, že prekonanie ochorenia v kombinácii s očkovaním, teda hybridná imunita, chráni ľudí najviac. Preto odporúčam očkovanie aj tým s vyššou hladinou protilátok, teraz je naozaj dobrý čas sa pred vlnou omikronu zaočkovať.

Štúdia sa mala robiť v septembri, nakoniec sa robila až v novembri. Hladina protilátok, ktorú ste sledovali, sa navyše časom mení, máme tu nový variant omikron. Na čo nám je teda taká štúdia dobrá a na čo ju použijeme?

Všetky dáta, ktoré sme mali doteraz, nám dávali o pandémie iba čiastočný obraz. Protilátková štúdia dáva lepší pohľad na to, čo sa stalo v minulosti a vďaka nej lepšie porozumieme epidemiologickej situácii.

Správny manažment krajiny by mal byť taký, že by sme sa mali pozrieť na to, aké opatrenia sme robili, čo sme dosiahli a podľa toho by sme náš postup pravidelne vyhodnocovali. Vďaka tomu by sme mohli postupovať v budúcnosti lepšie. Ale na Slovensku sa minulé kroky málokedy vyhodnocujú.

Má ale štúdia význam, ak je jednorazová? Nemala by sa opakovať?

Má obrovský význam. Vďaka nej vieme, na čom teraz približne sme.

Môžeme usudzovať, aké rozpätie budú mať vlny, ktoré prídu, napríklad aj s omikronom. Vieme dať lepší odhad toho, čo nás čaká – napríklad pri počte ľudí, ktorých môže čakať hospitalizácia s ťažkým priebehom. Nebude to presné na stovky, ale vieme urobiť celkom dobrý odhad.

Ideálne by, samozrejme, bolo, keby sme mohli robiť pravidelné štúdie ako vo Veľkej Británii. U nás sa o tom uvažovalo už v lete 2020, ale hoci sa o tom diskutovalo a bola k tomu aj pracovná skupina, zrealizovalo sa to až teraz.

Všetko o koronavíruse a ochorení COVID-19 Aktuálne opatrenia na Slovensku Všetko o očkovaní vakcínou proti Covid-19 na Slovensku Vývoj počtu nakazených a mapa šírenia koronavírusu na Slovensku Ako postupovať pri pozitívnom teste na Covid-19

Autor: Daniela Hajcakova

Ako bude vyzerať budúcnosť a vzdelávanie podľa slovenských inovátorov?

📅 21. 12. 2021, 18:53, Zdroj: touchit.sk , Vydavateľ: touchIT, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové

slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Dosah: 19 756 GRP: 0,44 OTS: 0,00 AVE: 652 Eur

Na Expo 2020 Dubaj sme predstavili slovenský inovačný ekosystém, lietajúce auto a úspešných študentov transport dizajnu

Slovenské inovatívne startupy, lietajúce auto, študenti transport dizajnu, ktorí bodujú v najlepších automobilkách sveta – týmto všetkým sme sa predstavili na podujatí Expo 2020 Dubaj počas tematického týždňa venovanému poznaniu a vzdelávaniu.

V rámci aktuálneho tematického bloku zavítala do Slovenského pavilónu delegácia Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR (MŠVVaŠ SR) pod vedením štátneho tajomníka Ľudovíta Paulisa. Na svetovej výstave sme odprezentovali slovenské univerzity, firmy a inovácie, ako napríklad koncept virtuálnej reality pri výučbe medicíny Virtual Medicine, či pokrokový projekt detského vzdelávania George Science. Jedným z vrcholov programu bola konferencia 0100 Ventures, pripravovaná v spolupráci s rezortom školstva, na ktorej predstavitelia spoločností VacuumLabs, Powerful Medical, Crowdberry, Zero Gravity Capital, či Profesia.sk, predstavili budúcnosť inovácií a digitálnych technológií na Slovensku.

Slovenský startupový ekosystém

“Expo predstavuje veľkú príležitosť prezentovať Slovensko v novom svetle, zbúrať predsudky o našej ekonomike a dať slovo ľuďom, ktorí sa podieľajú na pokrokoch, ktoré naše krajina robí v rámci inovácií, digitalizácie a vedomostnej ekonomiky”, povedal Dušan Duffek, co-founder 0100 Ventures.

Program začal prednáškou Ľudovíta Paulisa, štátneho tajomníka MŠVVaŠ SR. Nasledovala diskusia o vzdelanostnej ekonomike, ktorú viedol Matej Ftáčnik, spoluzakladateľ a CEO spoločnosti Vacuumlabs. Tá zastrešuje vývoj webových a mobilných aplikácií pre medzinárodných klientov v oblasti fintech, bankovníctva, blockchain a kryptomien, ako aj cestovania a je jednou z najúspešnejších spoločností na slovenskej fintech scéne. Cieľom diskusie bolo prezentovať intenzívny pokrok a rast nášho startupového a technologického ekosystému a dokázať, že Slovensko má obrovský potenciál pre inovátorov, podnikateľov, ako aj investorov.

Okrem prednášok organizátori pripravili dve unikátne panelové diskusie, ktorých cieľom bolo predstaviť pokrokovosť slovenských inovácií a náš biznisový potenciál v digitálnom sektore krajín z celého sveta. Jedna z diskusií vedená Dušanom Duffekom, spoluzakladateľom 0100 Ventures, sa sústredila na investovanie do budúcich lídrov.

“Táto diskusia spája vedúcich technologických investorov, ktorí stoja za viacerými výraznými slovenskými startupmi. Chceme poukázať na jedinečnosť slovenských zakladateľov a inovátorov a tiež na výsledky, ktoré prinášajú, dokonca aj v tejto náročnej dobe”, vysvetlil Duffek.

Na medzinárodnom biznis fóre, organizovanom Slovenskou agentúrou pre rozvoj investícií a obchodu (SARIO), predstavili prednášajúci z viacerých krajín vrátane Slovenska inšpiratívne ekosystémy vysokoškolského vzdelávania a fungovanie vysokých škôl vo svojej krajine, vrátane využívania moderných spôsobov výučby a prepájania s praxou.

“Slovensko má aj v oblasti vzdelávania čo ukázať medzinárodnej scéne. Počas tematického bloku venovanému poznaniu

a vzdelávaniu sme v Slovenskom pavilóne v spolupráci s rezortom školstva, rezortom hospodárstva a agentúrou SARIO predstavili príbehy mladých slovenských inovátorov, študentov a pokrokové riešenia v oblasti vedy, medicíny, udržateľnosti, či mobility. Vieme, že téma vzdelávania je mimoriadne dôležitá a v tejto súvislosti aj podpora inovatívnosti mladých generácií prostredníctvom vzdelávania, čo dokazujeme globálnej komunite našim programom”, povedala Miroslava Valovičová, generálna komisárka expozície SR na Expo 2020 v Dubaji.

Študenti automobilového dizajnu a lietajúce auto AirCar

Tematický blok venovaný poznaniu a vzdelávaniu, ako aj výstavu študentov VŠVU slávnostne otvoril štátny tajomník MŠVVaŠ SR

Ľudovít Paulis. Nasledovali príhovory vedúceho Ateliéru Transport dizajn VŠVU a zakladateľa AirCar Štefana Kleina, rektorky VŠVU Bohunky Koklesovej, či prorektora VŠVU a vedúceho Ateliéru Priestor Marcela Benčíka.

Jedným z hlavných bodov programu bola konferencia VŠVU, organizovaná MŠVVaŠ SR v spolupráci s Ministerstvom hospodárstva SR. Na nej sa odprezentoval Ateliér Transport dizajn VŠVU ako jedno z prvých kreatívnych štúdií auto dizajnu v strednej

a východnej Európe od svojho vzniku až po súčasnosť. Od pôvodného cieľa, ktorým bolo prepájanie absolventov s domácimi automobilovými výrobcami, ako napríklad Škoda, sa Ateliér Transport dizajn VŠVU prepracoval na pozíciu jedného z popredných kreatívnych štúdií transport dizajnu v Európe. Ateliér každý rok produkuje absolventov s uplatnením v popredných automobilkách sveta, akými sú Volkswagen, Mercedes-Benz, BMW, či Audi.

Ateliér Transport dizajn VŠVU, pod vedením Štefana Kleina, sa špecializuje na dizajn automobilov, lietadiel, ale aj alternatívnych dopravných prostriedkov, akými je napríklad lietajúce auto AirCar, na návrhu ktorého sa mali možnosť podieľať práve študenti ateliéru. Na záver konferencie úspešní mladí dizajnéri a študenti VŠVU odprezentovali svoje inovatívne modely, ktoré majú potenciál predstavovať budúcnosť mobility.

Inovatívne metódy vzdelávania

Na tematickom bloku vzdelávania vystúpili predstavitelia lekárske fakúlt popredných slovenských univerzít, vrátane Univerzity Komenského v Bratislave, Jesseniovej fakulty medicíny v Martine a **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**. Tie v Slovenskom pavilóne odprezentovali históriu a vývoj, ktorým prešli za posledné desaťročia slovenské lekárske fakulty. Dnes fakulty medicíny na Slovensku ponúkajú viacero študijných programov, vrátane medicíny a zubného lekárstva, moderné vzdelávacie metódy, ako aj pokrokové technológie a moderné vybavenie slovenským aj zahraničným študentom z vyše 70 krajín.

„Slovensko je krajinou bohatou na príbehy úspešných vzdelaných ľudí, ktorí sa dokázali presadiť na medzinárodnej úrovni. Celá naša delegácia je toho dôkazom. Na Expo s nami do Dubaja prichádzajú aj predstavitelia slovenských vysokých škôl a naši úspešní absolventi. Aj toto je spôsob ako zatraktívniť a zviditeľniť naše vysokoškolské prostredie pre zahraničných expertov a zároveň je našou iniciatívou aj zvýšenie možnosti výmenných pobytov pre študentov“, ozrejmil štátny tajomník pre vedu, výskum a vysoké školstvo Ľudovít Paulis.

Konferencia venovaná inovatívnym metódam výučby v oblasti medicíny a veterinárstva predstavila viacnásobne ocenenú slovenskú firmu Virtual Medicine, ktorá sa zameriava na výučbu anatómie pomocou virtuálnej reality. Len vyše mesiaca po sprístupnení aplikácie pre platformu Samsung GearVR si ju stiahli desaťtisíce ľudí v 122 krajinách sveta. Aktuálne je využívaná

vo viac ako 150 krajinách sveta na viacerých platformách a Google ju dokonca pravidelne radí medzi top tri aplikácie svojej kategórie.

„Vytvorili sme platformu, ktorá predstavuje jedinečný spôsob učenia ľudskej anatómie. Vďaka virtuálnej realite sa vzdelávanie stáva efektívnejším a pútavejším zážitkom. Vysoko detailné 3D modely s viac ako 10 000 štruktúrami a presnými anglickými a latinskými názvami umožňujú študentom vizualizovať si ľudské telo v zložitejšej podobe“, povedal zakladateľ a CEO Virtual Medicine, Tomáš Brngál.

Počas edukačného týždňa na Expo Dubaj sa v Slovenskom pavilóne predstavila aj slovenská firma George Science. Tá ponúka spojenie vzdelávania a zábavy prostredníctvom workshopov a eventov, na ktorých sa deti hrovou a zábavnou formou zoznámia s vednými odbormi akými sú fyzika, chémia, informatika, inžinierstvo, strojárstvo, či matematika. Cieľom projektu George Science je zlepšiť prístup ku kvalitnému vzdelaniu pre všetky deti od útleho veku a zvýšiť záujem o vedné odbory. Projekt bol vyvinutý s cieľom posilniť prirodzenú zvedavosť detí a vybudovať v nich vášeň pre celoživotné vzdelávanie.

Značky:

Autor: redakcia touchIT

VELKÝ SENÁT NS SR: Ochrana spotrebiteľa a zmluva o výkone správy | Spotrebiteľské zmluvy [🔗](#)

📅 21. 12. 2021, 13:01, Zdroj: najpravo.sk [🔗](#), Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Dosah: 2 735 GRP: 0,06 OTS: 0,00 AVE: 387 Eur

VELKÝ SENÁT NS SR: Ochrana spotrebiteľa a zmluva o výkone správy

21.12. 2021, 13:01 | najpravo.sk

Pravidlá na ochranu spotrebiteľa sa uplatnia aj na zmluvy o výkone správy podľa § 8a zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov uzavreté medzi správcovskou spoločnosťou a vlastními bytov a nebytových priestorov, ktorí sú fyzické aj právnické osoby.

(uznesenie Najvyššieho súdu SR vo veľkom senáte občianskoprávneho kolégia zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Bajánkovej a sudcov JUDr. Jána Šikutu, PhD., JUDr. Martina Vladika, JUDr. Sone Mesiarkinovej, Mgr. Dušana Čima, JUDr. Viery Petrikovej a JUDr. Ľubora Šeba zo dňa 28. 04. 2021, sp. zn. 1VCdo/5/2019)

Z odôvodnenia:

1. Žalujúci sa žalobou z 25. januára 2017, došliu Krajskému súdu v Bratislave (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“) rovnaký deň, na žalovanej domáha určenia, že u celkom šiestich zmluvných podmienok, urobených súčasťou rôznych (v žalobnom návrhu spomenutých aj odcitovaných) ustanovení spotrebiteľskej zmluvy o výkone správy (inak zmluvy č. VS 1100023 z 1. apríla 2011, v ktorej ako správca figuruje žalovaná a ako vlastníci bytov v dome na ul. F. Č. X, nachádzajúcom sa v F. W., celkom 59 fyzických osôb, resp. dvojíc takýchto osôb a Mesto Nové Zámky, teda jedna osoba právnická - pozn. Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ďalej tiež len „najvyšší súd alebo „odvolací súd“) ide o neprijateľné zmluvné podmienky. Na odôvodnenie žaloby okrem poukazu na časť judikatúry Súdneho dvora Európskej únie (ďalej tiež len „SD EÚ“) a rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/8/2012, obsahujúci záver o spotrebiteľskom charaktere zmluvy o výkone správy uviedol, z ktorých dôvodov považuje jednotlivé žalobou napádané ustanovenia zmluvy o výkone správy za odporujúce ako kogentným ustanoveniam rôznych zákonov, tak i judikatúre najvyššieho súdu (reprezentovanej jeho uznesením vo veci sp. zn. 3MCdo/10/2012). Bezprostredne pred rozhodnutím súdu prvej inštancie vo veci potom došlo so súhlasom súdu k čiastočnej zmene žaloby, spočívajúcej v akceptovaní ďalšej požiadavky žalujúceho na konštatovanie, že predkladanie návrhov na schválenie navrhnutia výkonu záložného práva a následné podávanie zodpovedajúcich návrhov, ak je dotknutým spotrebiteľ a žalovaná voči nemu nemá exekučný titul, je nekalou obchodnou praktikou.

2. Žalovaná navrhla žalobu (pri vyjadrení sa ešte k jej zneniu pred pripustením vyššie uvedenej zmeny) zamietnuť. Mala za to, že žaloba nie je dôvodnou, keď podľa nej označené zmluvné podmienky zo zmluvy o výkone správy neprijateľnými (a preto neplatnými) zmluvnými podmienkami nie sú.

3. Súd prvej inštancie rozsudkom z 24. apríla 2018 č. k. 15C/1/2017-156 žalobu zamietol a žalovanej nepriznal nárok na náhradu trov konania. Takéto svoje rozhodnutie odôvodnil právne ust. §§ 301 až 304 a § 305 ods. 1 Civilného sporového poriadku (zákona č. 160/2015 Z. z. v znení zákona č. 87/2017 Z. z. a dnes už i zákona č. 350/2018 Z. z., ďalej tiež len „C. s. p.“), § 52, § 53 ods. 1 až 3, 10 a 12 a § 54 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka (zákona č. 40/1964 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej tiež len „O. z.“), §§ 1 a 2 a § 14 ods. 1 zákona č. 246/2015 Z. z. o správcoch bytových domov a o zmene a doplnení zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších zmien a doplnení (ďalej tiež len „zákon o správcoch“) a § 1 ods. 1, § 4 ods. 2, § 6 ods. 1 a 2, § 8 ods. 1, 3 a 5, § 8a ods. 1, 5 a 6, § 8b, § 11 ods. 3, § 14 ods. 1 až 3, § 14a ods. 8 a § 32d zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších zmien a doplnení (ďalej tiež len „Zvb“, „zákon o vlastníctve bytov“ alebo „zákon č. 182“). Vecne podľa neho žalobe napriek nepopierateľnej procesnej legitímácii žalujúceho nešlo vyhovieť, keď u zmluvy o výkone správy nejde o typickú spotrebiteľskú zmluvu, ale o osobitný zmluvný typ predpokladaný špeciálnym právnym predpisom (zákonom o vlastníctve bytov), pri ktorom na jednej strane právneho vzťahu vystupuje správca a na druhej skupina vlastníkov zahŕňajúca všetkých vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome (nie jednotliví vlastníci), ktorými môžu byť osoby fyzické aj právnické (druhé podľa úpravy v O. z. nepoživajúce postavenie spotrebiteľa). Zákon č. 182 upravuje pomerne podrobne jednotlivé náležitosti zmluvy aj mechanizmus jej uzavretia, nejedná sa však o formulárový typ zmluvy, pričom samotná zákonná konštrukcia odsúhlasovania konečného znenia zmluvy nadpolovičnou väčšinou všetkých vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome predpokladá oboznámenie sa každého vlastníka s návrhom zmluvy pred hlasovaním, možnosť uplatňovania každým takým vlastníkom pripomienok k zneniu zmluvy a nutnosť pripísania prípadného nezájmu v tomto smere nie na vrub správcu, ale na vrub vlastníka s laxným prístupom k uplatneniu takýchto svojich práv. Zmluva neupravuje len práva a povinnosti správcu na jednej a skupiny vlastníkov na druhej strane, ale tiež vzájomné práva a povinnosti vlastníkov, primárnym cieľom zmluvy nie je ponechanie si všetkých plnení poskytovaných na jej základe správcom (keď naopak s výnimkou poplatku za správu všetky plnenia ostávajú vo vlastníctve, resp. spoluvlastníctve vlastníkov a sústreďujú sa na osobitných analytických účtoch vedených samostatne pre každý bytový dom) a žalujúceho usilujúceho o ochranu spotrebiteľov zrejme uniklo, že popri takto chránenej skupine vlastníkov neplniacich si riadne svoje povinnosti je tu aj ďalšia skupina osôb v rovnakom či obdobnom postavení, ktorú počínanie žalujúceho naopak nechráni, ale poškodzuje, hoci v ich prípade ide o osoby riadne si plniace svoje povinnosti; uzavrel tiež súd prvej inštancie, ktorý napokon rozhodnutie o trovách konania odôvodnil práve ust. § 255 ods. 1 C. s. p. a vecne úspechom žalovanej, ktorej ale v konaní žiadne trovy nevznikli.

4. Tento rozsudok napadol odvolaním (výslovne len čo do rozhodnutia vo veci samej) žalujúci (ďalej tiež „odvolateľ“), domáhajúc sa jeho zmeny vyhovením žalobe v celom rozsahu. Súd prvej inštancie podľa neho pochybil nesprávnym procesným postupom, ktorým znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b/ C. s. p.), tým, že dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f/ C. s. p.) a tiež tým, že napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ C. s. p.). Porušenie práva na spravodlivý proces podľa odvolateľa zakladá arbitrálne a vnútorne protirečivé odôvodnenie rozsudku vo viacerých častiach, predovšetkým však pri závere, podľa ktorého zmluva o výkone správy nie je typickou spotrebiteľskou zmluvou (tu najmä preto, že právny poriadok pojem „typická spotrebiteľská zmluva“ nepozná, spotrebiteľskou zmluvou môže byť aj zmluva upravená inde než v Občianskom zákonníku. Závery o tom, že zmluva o výkone správy nie je formulárovou zmluvou a ani vnútenou vlastníkom bytov, potom podľa odvolateľa nezodpovedajú dôkazom, keď naopak táto zmluva je typickou formulárovou zmluvou, ktorej obsah jednostranne formuluje správca a vlastníci bytov ju len schvaľujú, pričom procedurálna povaha zmluvy vylučuje možnosť individuálne dohodnúť jej obsah všetkými zmluvnými stranami. Kľúčovým však podľa odvolateľa je nesprávne právne posúdenie veci. Neobstojí totiž názor o „mase“ vlastníkov bytov a nebytových priestorov ako jednej strane vzťahu založeného zmluvou o výkone správy, pretože „masa“ nemá právnu subjektivitu a nemôže byť subjektom občianskoprávných vzťahov. Podľa odvolateľa tu ide o viacstrannú zmluvu, kde na jednej strane vystupujú individuálni vlastníci a na druhej správca a to, že správca (ako dodávateľ) dodávané služby poskytuje okrem fyzických osôb aj osobám právnickým, nevylučuje jeho vecnú (tzv. pasívnu) legitímáciu v konaní o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach. Napokon i argumentáciu kolíziou záujmov vlastníkov riadne si plniacich povinnosti s tými, ktorí tak naopak nečinia, treba odmietnuť, nakoľko jej dovedenie ad absurdum by pripúšťalo akceptovať prakticky každú neprijateľnú zmluvnú podmienku poškodzujúcu konkrétneho spotrebiteľa v záujme ostatných klientov dodávateľa a žalujúcemu nie je známe žiadne relevantné rozhodnutie súdu odmietajúce ochranu spotrebiteľa v záujme ostatných spotrebiteľov, majúcich uzavretú zmluvu s tým istým dodávateľom.

5. Žalovaná navrhla napadnutý rozsudok potvrdiť, v plnom rozsahu sa s ním stotožňujúc a majúc za to, že tento je vecne správnym.

6. Najvyšší súd ako súd odvolací (§ 31 ods. 1 písm. a/ a ods. 2 C. s. p.) po zistení, že odvolanie bolo proti rozsudku, proti ktorému ho zákon nevylučuje (§ 355 ods. 1 v spojení s § 356 C. s. p.) podané naň oprávnenou osobu, teda stranou v konaní pred súdom prvej inštancie neúspešnou (§ 359 C. s. p.) včas (§ 362 C. s. p.) a za podmienky vypravenia odvolania i všetkými zákonom požadovanými náležitosťami vrátane odvolacích dôvodov (§§ 363 a 365 C. s. p.) hodlal pristúpiť k posúdeniu vecnej opodstatnenosti odvolania; senát 3C najvyššieho súdu, prejednávajúci túto konkrétnu vec, však v rámci prípravy veci na rozhodnutie zistil, že v inom spore rovnakého žalujúceho (nech aj iného žalovaného), ktorého predmetom bola taktiež požiadavka na určenie neprijateľnosti podmienok urobených súčasťou zmluvy o výkone správy, už najvyšší súd rozhodol (uznesením z 30. mája 2019 sp. zn. 2Co/1/2018) o odvolaní žalujúceho proti rozsudku rovnakého súdu prvej inštancie, ktorým bola taktiež žaloba zamietnutá (konkrétne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 20. marca 2018 sp. zn. 15C/2/2016) tak, že rozsudok v napadnutej časti zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Dôvodom pre takýto postup bolo stotožnenie sa s odvolacou námietkou nesprávnym právnym posúdením veci a vyslovenie (najvyšším súdom) názoru, že zmluva o výkone správy je spotrebiteľskou zmluvou. Prakticky totožný názor potom bol vyslovený (nech aj v tomto prípade len pre účely súdnych poplatkov) i v uznesení najvyššieho súdu z 19. augusta 2019 sp. zn. 8Cdo/172/2019 (uverejnenom aj na webovom portáli www.najpravo.sk s právnou vetou, podľa ktorej zmluva o výkone správy uzavretá v zmysle § 8a zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov predstavuje svojím charakterom spotrebiteľskú zmluvu).

7. Senát 3C najvyššieho súdu (ďalej tiež len „postupujúci senát“), nezdieľajúci právny názor vyjadrený v práve spomenutých uzneseniach jeho iných senátov, pretože naopak dospel k právnemu názoru, podľa ktorého zmluva o výkone správy, uzatváraná v režime Zvb, nie je spotrebiteľskou zmluvou, uznesením z 19. septembra 2019 sp. zn. 3Co/1/2018 postúpil vec veľkému senátu občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu (ďalej tiež len „veľký senát“). V uznesení postupujúcim vec veľkému senátu a právne zdôvodnenom ust. § 52 ods. 1 a 3, § 53 ods. 1 vety prvej a § 53b O. z., §§ 7 až 7d, § 8 ods. 1, § 8a ods. 1, 3 a 6 a § 14b ods. 1 písm. e/ Zvb a § 48 ods. 1 C. s. p. argumentoval, že zmluva o výkone správy v zmysle § 8a Zvb je dvojstranným právnym úkonom zakladajúcim právny vzťah, na ktorého jednej strane vystupuje správca (právnická osoba alebo fyzická osoba podnikateľ s príslušným predmetom podnikania alebo činnosti) a na strane druhej skupina všetkých vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome, ktorého sa zmluva o výkone správy týka, pričom už možnosť, že vlastníci bytov a nebytových priestorov v dome môžu byť fyzické aj právnické osoby, a teda už možnosť vystupovania na strane zmluvného partnera správcu, čo i len jedinej osoby právnickej (ako aj v prejednávanej veci), zákonom však z definície spotrebiteľa vylúčenej, spôsobuje, že takáto zmluva za spotrebiteľskú považovaná byť nemôže (pre neprítomnosť subjektívneho kritéria, predstavovaného nemožnosťou nazerania i na Mesto Nové Zámky ako na spotrebiteľa, hoci ten je pre zafinovanie zmluvy ako spotrebiteľskej nevyhnutný). Nejde tu ani o prípad „nanútenia“ zmluvy spotrebiteľovi a jeho možnosti zmluvu len uzavrieť alebo neuzavrieť, považovaný súdnou praxou za jeden z typických znakov spotrebiteľskej zmluvy, pretože vlastníci bytov a nebytových priestorov majú v procese vyjednávania o obsahu zmluvy pomerne široké oprávnenia, akými je nedostatok ich povinnosti pristúpiť (bez ďalšieho) na správcom predkladaný návrh zmluvy, možnosť každého vlastníka navrhovať úpravy zmluvy i vypracovať aj vlastný protinávrh zmluvy a pri takomto vyjednávaní (a dostatočne koordinovanom postupe) vlastníci rozhodne nie sú bezmocní, ak na prípadnú neochotu správcu uzavrieť nimi navrhovanú zmluvu môžu reagovať aj oslovením iného správcu či založením si spoločenstva.

8. Ani v prípade „nanútenia“ zmluvy o výkone správy novým vlastníkom bytov a nebytových priestorov v dome, teda tým, ktorí sa vlastníckymi stanú až po uzavretí zmluvy správcu so skoršími vlastníckymi, nejde podľa postupujúceho senátu o dôsledok dominantného

postavenia správcu vo vzťahu a ani jeho lepšej znalosti veci či právneho poriadku (v porovnaní s vlastníkami bytov a nebytových priestorov), ale o zákonný dôsledok toho, že nadobúdateľ bytu alebo nebytového priestoru má povinnosť pristúpiť k zmluve o výkone správy (ak je správa bytového domu a bytov a nebytových priestorov v ňom zabezpečovaná týmto spôsobom) bez možnosti rozhodnúť sa inak (takže pri úvahách o „nanútení“ tu ide o nanútenie „ex lege“). Zmluvu o výkone správy nejde považovať za formulárovú či „blanketnú“ a vždy ide o zmluvu individuálne dojednanú (čo platí aj o jednotlivých podmienkach v takej zmluve), keďže je „obrazne ušitá na mieru“ každého bytového domu (bez ohľadu na zákonné náležitosti či znaky vlastné všetkým takýmto zmluvám). Napokon zmluvu o výkone správy nemá jednotlivý vlastník bytu alebo nebytového priestoru v bytovom dome možnosť vypovedať alebo od nej odstúpiť, keď prípadná výpoveď zmluvy sa týka všetkých vlastníkov a dôsledkom výpovede a uplynutia výpovednej lehoty je prechod všetkých práv a povinností zo zmlúv súvisiacich so správou alebo uzavretých na základe rozhodnutia vlastníkov bytov a nebytových priestorov na nového správcu alebo spoločenstvo a jednotlivý vlastník môže privodiť zánik jeho práv a povinností upravených zmluvou o výkone správy len prevodom vlastníckeho práva k bytu či nebytovému priestoru na inú osobu (kedy ale záväznosť spolu s nadobudnutím vlastníckych a spoluvlastníckych práv k bytu a bytovému domu inou osobou prechádza na takúto osobu)

9. Samotné postúpenie veci veľkému senátu navzdory tomu, že k nemu prišlo vo veci, v ktorej najvyšší súd plní úlohu súdu odvolacieho (a nie dovolacieho), potom postupujúci senát odôvodnil tým, že rozhodné ustanovenie procesného práva, ukladajúce senátu najvyššieho súdu sa v prípade názoru odlišného od názoru vyjadreného v rozhodnutí iného senátu rovnakého súdu obrátiť na veľký senát, medzi najvyšším súdom ako dovolacím a najvyšším súdom v inom postavení nerozlišuje.

10. Žalujúci v podaní z 15. novembra 2019, označenom ako „vyjadrenie k prípustnosti postúpenia veci veľkému senátu“ vyslovil názor, že postupovanie vecí veľkému senátu tzv. „malými“ senátmi najvyššieho súdu (rozumej trojčlennými), pokiaľ tieto majú reprezentovať najvyšší súd ako súd odvolací, je neprípustné. Poukázal pritom na tú časť úpravy zo zákona o súdoch (zákona č. 757/2004 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení), ktorá upravuje úlohy najvyššieho súdu na poli zjednocovania výkladu a používania zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov (§ 8 ods. 3 zákona o súdoch). Poukázal na problém rozhodovania o dovolaní proti prípadnému meritórnemu rozhodnutiu veľkého (sedemčlenného) senátu najvyšším súdom v senáte s menším počtom členov (päťčlennom podľa § 18 ods. 1 vety druhej zákona o súdoch), ako aj na súvisiaci problém nezložiteľnosti veľkého senátu v súlade s ustanovením § 48 ods. 2 C. s. p., ak by tento mal rozhodovať po postúpení mu veci päťčlenným senátom najvyššieho súdu.

11. Veľký senát takto ešte pred zaujatím stanoviska k tomu, či vôbec môže poskytnúť odpoveď na otázku charakteru zmluvy o výkone správy podľa zákona č. 182, si musel vyriešiť inú - taktiež v uznesení o postúpení veci nastolenú - otázku, ktorou bola otázka možnosti rozhodovania veľkého senátu aj v prípade, ak sa naň postupom podľa § 48 C. s. p. neobrátil trojčlenný senát najvyššieho súdu plniaci úlohy dovolacieho súdu, ale vystupujúci v pozícii súdu odvolacieho.

12. Nemôže byť zrejme predmetom zmysluplnej diskusie fakt, že procesná úprava, ktorá na konania v sporoch z abstraktnej kontroly v spotrebiteľských veciach ustanovila (v prvej inštancii) kauzálnu príslušnosť vybraných (tzv. tradičných) krajských súdov (§ 31 ods. 1 C. s. p.) a tým v podmienkach slovenskej trojstupňovej sústavy všeobecných súdov (čl. I § 5 ods. 1 zákona o súdoch) najvyšší súd vykázala do dvojvejnej úlohy súdu odvolacieho aj dovolacieho (§ 31 ods. 2 v spojení s § 34 C. s. p. aj § 35 rovnakého zákona a tiež čl. I § 8 ods. 1 písm. a/ a b/ zákona o súdoch) so všetkými z toho plynúcimi dôsledkami (vrátane odlišnej konštrukcie dovolacích senátov práve tam, kde najvyšší súd má pôsobiť najskôr ako odvolací a následne ako dovolací súd, tu porovnaj aj čl. I § 18 ods. 1 zákona o súdoch) má povahu výnimky z pravidla, podľa ktorého na konanie v prvej inštancii sú zásadne príslušné okresné sudy, na odvolacie konanie súdy krajské a na dovolacie konanie najvyšší súd (tu okrem už vyššie spomínaných ustanovení porovnaj tiež § 12 C. s. p. a čl. I § 6 ods. 1 a § 7 ods. 1 a 2 zákona o súdoch). Popri tom, že tu ide o výnimku, si ale dosť ťažko nejde nevšimnúť to, že C. s. p. aj s takouto výnimkou nekalkuluje nielen v prípade zákonného výpočtu a definície telies, v ktorých rozhoduje najvyšší súd (§ 44 ods. 3 C. s. p. v spojení s § 46 ods. 1 a § 48 ods. 2 rovnakého zákona, podľa ktorých senátom je len trojčlenný senát a veľkým senátom senát sedemčlenný), ale ani v prípade úpravy o zložení veľkého senátu vtedy, ak by senátom postupujúcim vec veľkému senátu mal byť päťčlenný dovolací senát najvyššieho súdu, konajúci v spore z abstraktnej kontroly v spotrebiteľských veciach a majúci rozhodnúť o dovolaní proti rozhodnutiu trojčlenného senátu toho istého súdu.

13. Kým u prvej z práve priblížených medzier ešte možno tvrdiť, že tu o medzeru ani nejde (nakoľko úpravu v C. s. p. na logický celok dopĺňa príslušné ustanovenie zákona o súdoch), toto naopak neplatí u tej druhej. Tam prakticky ani nejde inak, než prisvedčiť žalujúcemu poukazujúcemu na to, že prípadná snaha päťčlenného dovolacieho senátu najvyššieho súdu postúpiť vec veľkému senátu môže naraziť na problém zloženia veľkého senátu v takomto prípade, ktorý v podmienkach súčasnej právnej úpravy bez stretu prinajmenšom s jej časťou nie je riešiteľný a ktorého riešenie len za pomoci ustanovenia o tom, kto všetko má byť členom takéhoto senátu, by odporovalo i dôvodom, pre ktoré bol tento inštitút urobený, súčasťou základného predpisu upravujúceho civilný sporový proces. Výsledkom matematickej operácie spočívajúcej v pripočítaní k predsedovi kolégia a predsedovi veľkého senátu v jednej osobe členov vec postupujúceho senátu a troch ďalších členov kolégia určených rozvrhom práce podľa § 48 ods. 2 vety druhej C. s. p. by totiž bolo číslo 9 (1 + 5 + 3), čo evidentne nie je 7 (1 + 6) podľa vety prvej rovnakého ustanovenia; na eliminovanie ktorejkoľvek z práve zmienených osôb z veľkého senátu (aby sa tak mohlo dospieť k počtu 7) neexistuje žiadna zákonná opora a ak by mal v prípadoch druhovo totožných s tým v prejednávanej veci v štádiu dovolacieho konania platiť model až deväťčlenného veľkého senátu, vytratila by sa i z povahy veci vyplývajúca podstata tvorby názoru vo veľkom senáte, ktorou je nutnosť získania členmi postupujúceho senátu (za predpokladu ich jednoty v tom, že skôr najvyšším súdom vyslovený názor treba korigovať a podržania si takého názoru až do času rozhodovania)

prinajmenšom jedného ďalšieho člena - ktorá potreba by tu ale naopak v deväťčlennom senáte nebola, keďže v ňom by si piati členovia senátu postupujúceho vec veľkému senátu na prehlasovanie tých ostatných vystačili aj sami (bez nutnosti hľadania aspoň naznačeného minimálneho konsenzu).

14. Na druhej strane je tu ďalší rozmer problému, ktorým je to, že ak by sa pripustilo po postúpení veci senátom najvyššieho súdu plniacim úlohy odvolacieho súdu rozhodovanie veľkého senátu aj vo veci samej (rozumej o odvolaní), privodilo by to inú zákonodarcom zjavne nepredpokladanú a z logiky veci neželateľnú situáciu, v ktorej by správnosť rozhodnutia veľkého senátu, majúceho principiálne výkladové nezhody na pôde najvyššieho súdu riešiť s konečnou platnosťou, mohla byť neskôr (v dovolacom konaní) preskúmaná (a takto aj revidovaná) telesom o nižšom počte členov ($5 < 7$).

15. Jediným zmysluplným a i účel rozhodnej právnej úpravy rešpektujúcim východiskom z práve opísanej situácie tak podľa názoru veľkého senátu môže byť to, že oprávnenie postúpiť vec veľkému senátu treba priznať tomu, u koho takýto počin bude môcť byť dovedený do zákonom predpokladaných dôsledkov, z ktorých tým celkom prvým je schopnosť vytvoriť veľký senát. V prípade najvyššieho súdu povolaného rozhodnúť o odvolaní aj dovolaní je z dôvodov priblížených vyššie takýmto telesom len trojčlenný odvolací senát. Ak však takto k postúpeniu veci veľkému senátu v dovolacom konaní dôjde, úlohou veľkého senátu nemôže byť prevzatie povinností odvolacieho súdu (tzv. malého senátu) v celom rozsahu vrátane rozhodnutia o odvolaní, ale „len“ vyriešiť otázku, s ktorou sa naň postupujúci senát obrátil.

16. To boli dôvody vedúce veľký senát k rozhodnutiu spôsobom uvedeným v prvej vete výroku tohto jeho uznesenia.

17. Veľký senát si pred rozhodnutím o otázke charakteru zmluvy o výkone správy podľa zákona č. 182, v zmysle § 48 ods. 4 C. s. p. vyžiadal stanovisko ministra spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej tiež len „minister“), generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej tiež len „generálny prokurátor“) a právnických fakúlt univerzít. Z týchto inštitúcií sa vyjadrili minister, generálny prokurátor a právnické fakulty Univerzity Komenského v Bratislave a **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, pričom až na ministra všetci zhodne vyjadrili názor, že zmluva o výkone správy uzatváraná v zmysle § 8a zákona o vlastníctve bytov má povahu spotrebiteľskej zmluvy.

18. Generálny prokurátor sa stanoviskom z 8. januára 2020 priklonil k interpretácii, že zmluva o výkone správy je spotrebiteľskou zmluvou za podmienky, že účastníkom zmluvy je aspoň jedna fyzická osoba, ktorá je vlastníkom bytu alebo nebytového priestoru. Argumentácia postupujúceho senátu „subjektívnym kritériom“ je podľa neho nesprávna, pretože nezohľadňuje potrebu eurokonformnej interpretácie pojmu spotrebiteľ v slovenskom práve. Členské štáty Európskej únie (ďalej tiež len „EÚ“) totiž majú aj pri transpozícii smerníc EÚ (vrátane Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/ES a jej článku 2 písm. a/ definujúceho pojem spotrebiteľ) mať na zreteli, že úprava v práve EÚ predstavuje minimálny štandard ochrany spotrebiteľa, ktorý možno vnútroštátnou úpravou rozšíriť, nie však zúžiť a práve k takémuto zúženiu (zníženiu) ochrany by prišlo argumentom vychádzajúcim výlučne z práva členského štátu, podľa ktorého právnické osoby spotrebiteľmi nie sú. Súladnou s právom EÚ by tak podľa generálneho prokurátora mohla byť len rozširujúca interpretácia, keď za neprípustné treba považovať vyňatie fyzickej osoby zo systému ochrany spotrebiteľa len preto, že zmluvu s dodávateľom popri nej uzatvára aj právnická osoba. Schopnosť ovplyvniť obsah zmluvy aj otázka individuálneho vyjednania zmluvy a podmienok v nej sú z pohľadu kvalifikovania zmluvy ako spotrebiteľskej irelevantné, keďže majú význam nanajvýš pre posúdenie, či niektoré ustanovenie je alebo nie je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a ani spôsob, akým môže záväzok zo zmluvy zaniknúť, nie je rozlišovacím kritériom pre posúdenie, či je zmluva spotrebiteľskou (zvlášť, ak ustanovenie § 53b použité postupujúcim senátom sa týka len spotrebiteľských úverov alebo pôžičiek a nedopadá na súdený prípad).

19. Minister v rámci stanoviska z 11. februára 2020 svoj názor o nespotebiteľskom charaktere zmluvy o výkone správy odôvodnil predovšetkým stotožnením sa s názorom senátu 3C najvyššieho súdu o tom, že najpodstatnejším pri posudzovaní toho, či je zmluva spotrebiteľskou, je subjektívne kritérium a ak u právnických osôb (na rozdiel od fyzických osôb - podnikateľov) nemôže existovať polemika ohľadom hraníc medzi vykonávaním povolania a životom, právnickej osobe by nemala byť priznaná spotrebiteľská ochrana. Uvedené podľa ministra platí bez ohľadu na to, že existencia teoretickej možnosti zmeniť obsah zmluvy pri koordinácii dostatočného množstva vlastníkov, postupujúcim senátom braná ako samozrejmosť, si vyžaduje skúmať reálnu dostupnosť takéhoto riešenia a tento argument je hodný zváženia.

20. Aj podľa právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave je pri riešení právnej otázky nastolenej postupujúcim senátom vhodné aplikovať skôr extenzívny výklad pojmov „spotrebiteľ“ a „spotrebiteľská zmluva“. Takýto názor je namiesto najmä preto, že právo EÚ rozšírenie pojmu spotrebiteľ aj na právnické osoby nevylučuje a tento záver je len dôsledkom legislatívneho vývoja na úrovni práva EÚ, v ktorom pôvodne nepoznaná ochrana normami spotrebiteľského práva u iných než fyzických osôb bola pripustená i u právnických a podnikajúcich fyzických osôb s tým, že toto je na rozhodnutí členských štátov EÚ. V určitých prípadoch môže v pozícii slabšej strany zmluvného vzťahu vystupovať i právnická osoba, aj v rozsudku SD EÚ z 20. januára 2005 C-464/01 (Johann Gruber c/a Bay Wa AG), posudzujúcim prípad hybridnej zmluvy, bol konštatovaný spotrebiteľský charakter zmluvy vtedy, ak podnikateľský účel je tak okrajový, že v celkovom kontexte plnenia má len zanedbateľný význam a ak Zvb definuje bytový dom ako budovu, v ktorej je viac ako polovica podlahovej plochy určená na bývanie, teda na iný ako podnikateľský (rozumej spotrebiteľský) účel, práve o prípad takéhoto len zanedbateľného významu podnikateľského účelu v celkovom kontexte zmluvy môže ísť aj v posudzovanom prípade (kde sa popri množstve osôb fyzických spomína len jedna osoba právnická).

21. Napokon podľa právnickej fakulty **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** (stanovisko z 29. decembra 2020) nie je správnym názor postupujúceho senátu o dvojstrannom charaktere zmluvy o výkone správy, pretože tu ide o zmluvu viacstrannú a bez ohľadu na práve uvedené, nemôže samotná možnosť výskytu právnickej osoby medzi vlastníkami bytov a nebytových priestorov automaticky a bez ďalšieho brániť možnosti posúdenia zmluvy o výkone správy ako zmluvy spotrebiteľskej. Naopak zmluvy, v ktorých na strane vlastníkov bytov a nebytových priestorov vystupujú len nepodnikajúce fyzické osoby, treba považovať za rýdzo spotrebiteľské, odopretie spotrebiteľskej ochrany takýmto vlastníkom len pre možný vstup právnickej osoby do vlastníckej štruktúry nemá zákonné ani racionálne zdôvodnenie a toto by z dôvodu neposkytnutia obdobnej ochrany aj inému subjektu bolo tiež porušením princípu ochrany spotrebiteľa. Aj podľa tejto právnickej fakulty potom (v zhode s argumentáciou generálneho prokurátora) nespotebiteľský charakter zmluvy o výkone správy nie je dôvod vyvodzovať z jej „nenanútenia“ či nemožnosti výpovede jednotlivým vlastníkom, keď prvá podmienka dopadá len na zmluvy o poskytnutí finančných prostriedkov a druhá má význam len pri posudzovaní prijateľnosti zmluvných podmienok.

22. Z judikatúry SD EÚ, viažúcej sa k problému obmedzenia ochrany spotrebiteľa vnútroštátnym právom len na fyzické osoby vyplýva, že v starších rozhodnutiach SD EÚ explicitne vyjadril, že spotrebiteľom je iba fyzická osoba (spojené veci C-541/99 a C-542/99 Cape a Idealservice MN RE, C- 110/14 Costea, C-74/15 Tarcau a C-590/17 Pouvin a Dijoux), v novšej judikatúre však je pozorovateľným ústup od takéhoto nazerania. Výrazom takejto novšej judikatúry je rozhodnutie SD EÚ vo veci C-329/19 Condominio di Milano, v ktorej SD EÚ uviedol (o. i.) nasledovné: - vnútroštátny súd sa pýta na možnosť považovať spoluvlastníctvo vlastníkov nehnuteľnosti, akým je v talianskom práve condominio, za subjekt patriaci do kategórie spotrebiteľov v zmysle smernice 93/13; - v tejto súvislosti uvedený súd poukazuje na judikatúru Corte suprema di cassazione (Najvyšší kasačný súd, Taliansko), podľa ktorej sa na jednej strane tomuto druhu spoluvlastníctva vlastníkov napriek tomu, že nie sú právnickými osobami, priznáva postavenie „subjektu s právnou subjektivitou“, na druhej strane sa podľa tej istej judikatúry pravidlá ochrany spotrebiteľov uplatňujú na zmluvy uzavreté medzi predajcom alebo dodávateľom a správcom spoluvlastníctva vlastníkov, ktorý je definovaný ako „správcovský subjekt, ktorý nemá právnú subjektivitu odlišnú od subjektivity jeho účastníkov“, a to vzhľadom na skutočnosť, že tento správca koná na účet jednotlivých spoluvlastníkov, ktorí sa musia považovať za spotrebiteľov; - pripomína judikatúru SD EÚ, najmä rozsudok z 22. novembra 2001, Cape a Idealservice MN RE (C- 541/99 a C-542/99, EU:C:2001:625), podľa ktorého základom pojmu „spotrebiteľ“ je fyzická osoba, ktorá je nositeľom dotknutého práva; podľa tohto súdu však vylúčenie uplatniteľnosti smernice 93/13 len z dôvodu, že dotknutá osoba nie je ani fyzickou, ani právnickou osobou, by mohlo zbaviť niektoré právne subjekty ochrany v prípadoch, keď sa nachádzajú v nevýhodnejšom postavení v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom, čo by mohlo odôvodňovať uplatnenie režimu ochrany spotrebiteľa; - vnútroštátny súd sa svojou prejudiciálnou otázkou v podstate pýta, či sa článok 1 ods. 1 a článok 2 písm. b/ smernice 93/13 majú vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej judikatúre, ktorá vykladá právnú úpravu preberajúcu do vnútroštátneho práva túto smernicu v tom zmysle, že pravidlá na ochranu spotrebiteľa obsiahnuté v tejto právnej úprave sa uplatnia aj na zmluvu uzavretú medzi predajcom alebo dodávateľom a takým právnym subjektom, akým je v talianskom práve condominio; - aby bolo možno odpovedať na položenú prejudiciálnu otázku, treba najprv preskúmať pôsobnosť uvedenej smernice s cieľom určiť, či právny subjekt, ktorý nie je fyzickou osobou, môže za súčasného stavu vývoja práva Únie spadať pod pojem „spotrebiteľ“ v zmysle tej istej smernice; - podľa znenia článku 2 písm. b/ tejto smernice 93/13 pojem „spotrebiteľ“ treba chápať ako „akúkoľvek fyzickú osobu, ktorá v zmluvách podliehajúcich tejto smernici koná s cieľom, nevzťahujúcim sa k [jej] obchodom, podnikaniu alebo povolaniu“ a z tohto ustanovenia vyplýva, že na to, aby sa na osobu vzťahoval tento pojem, musia byť splnené dve kumulatívne podmienky, a to že ide o fyzickú osobu a že táto osoba vykonáva svoju činnosť na nepodnikateľské účely; - pokiaľ ide o prvú z týchto podmienok, Súdny dvor už konštatoval, že inú osobu než fyzickú osobu, ktorá uzatvorí zmluvu s predajcom alebo dodávateľom, nemožno považovať za spotrebiteľa v zmysle článku 2 písm. b/ smernice 93/13 (rozsudok z 22. novembra 2001, Cape a Idealservice MN RE, C- 541/99 a C-542/99, EU:C:2001:625, bod 16); - za súčasného stavu vývoja práva Únie nie je pojem „vlastníctvo“ harmonizovaný na úrovni Európskej únie a že medzi členskými štátmi môžu existovať rozdiely; treba totiž konštatovať, že podľa článku 345 ZFEÚ (Zmluvy o fungovaní Európskej únie - pozn. najvyššieho súdu) sa Zmluvy nedotýkajú úpravy vlastníckych vzťahov uplatňovanej v členských štátoch; - v dôsledku toho, a pokiaľ normotvorca Únie v tejto súvislosti nezasiahol, členské štáty sa môžu rozhodnúť upraviť právny režim spoluvlastníctva vlastníkov vo svojich vnútroštátnych poriadkoch tak, že ho budú alebo nebudú považovať za „právnickú osobu“; - spoluvlastníctvo vlastníkov, akým je žalobkyňa vo veci samej, teda nespĺňa prvú z podmienok uvedených v článku 2 písm. b/ smernice 93/13, a preto nespadá pod pojem „spotrebiteľ“ v zmysle tohto ustanovenia, takže zmluva uzavretá medzi predajcom alebo dodávateľom a takýmto spoluvlastníctvom je vylúčená z pôsobnosti uvedenej smernice; - zostáva určiť, či vnútroštátna judikatúra, akou je judikatúra Corte suprema di cassazione (Najvyšší kasačný súd), ktorá vykladá právnú úpravu preberajúcu smernicu 93/13 do vnútroštátneho práva v tom zmysle, že pravidlá na ochranu spotrebiteľov obsiahnuté v tejto právnej úprave sa uplatnia aj na zmluvu uzavretú medzi predajcom alebo dodávateľom a takým právnym subjektom, akým je v talianskom práve condominio, je v rozpore s duchom systému ochrany spotrebiteľa v rámci Únie; - v tejto súvislosti treba pripomenúť, že v súlade s článkom 169 ods. 4 ZFEÚ si členské štáty môžu ponechať alebo zaviesť prísnejšie opatrenia na ochranu spotrebiteľov pod podmienkou, že sú zlučiteľné so Zmluvami; - podľa dvanásteho odôvodnenia smernice 93/13 táto smernica vykonáva iba čiastočnú a minimálnu harmonizáciu vnútroštátnych právnych predpisov týkajúcich sa nekalých podmienok a ponecháva členským štátom možnosť, so zreteľom na Zmluvu, zabezpečiť spotrebiteľom vysokú úroveň ochrany prostredníctvom vnútroštátnych ustanovení, ktoré sú prísnejšie ako ustanovenia tejto smernice a z článku 8 uvedenej smernice navyše vyplýva, že členské štáty môžu prijať alebo ponechať si prísnejšie ustanovenia zlučiteľné so Zmluvou v oblasti, na ktorú sa vzťahuje táto smernica, s cieľom zabezpečiť vysokú úroveň ochrany spotrebiteľa; - okrem toho podľa odôvodnenia 13 smernice 2011/83 uplatňovanie ustanovení tejto smernice na oblasti, ktoré nepatria do jej pôsobnosti, zostáva v právomoci členských štátov, a to v súlade s právom Únie. Členské štáty môžu najmä rozhodnúť o rozšírení uplatňovania pravidiel uvedenej smernice na právnické alebo fyzické osoby, ktoré nie sú spotrebiteľmi v zmysle tejto smernice; - v

prejednávanej veci z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že Corte suprema di cassazione (Najvyšší kasačný súd) rozvinul judikatúru, ktorej cieľom je širšia ochrana spotrebiteľa, rozšírením pôsobnosti ochrany stanovenej smernicou 93/13 na právny subjekt, akým je v talianskom práve condominio, ktorý podľa vnútroštátneho práva nie je fyzickou osobou; - takáto judikatúra je v súlade s cieľom ochrany spotrebiteľov sledovaným uvedenou smernicou (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 7. augusta 2018, Banco Santander a Escobedo Cortés, C-96/16 a C-94/17, EU:C:2018:643, bod 69); - z toho vyplýva, že hoci taký právny subjekt, akým je v talianskom práve condominio, nepatrí pod pojem „spotrebiteľ“ v zmysle článku 2 písm. b/ smernice 93/13, členské štáty môžu uplatňovať ustanovenia tejto smernice v oblastiach, ktoré nepatria do jej pôsobnosti (pozri analogicky rozsudok z 12. júla 2012, SC Volksbank România, C-602/10, EU:C:2012:443, bod 40), pokiaľ takýto výklad zo strany vnútroštátnych súdov zabezpečuje spotrebiteľom vysokú úroveň ochrany a neporušuje ustanovenia Zmlúv a - vzhľadom na vyššie uvedené treba na položenú otázku odpovedať tak, že článok 1 ods. 1 a článok 2 písm. b/ smernice 93/13 sa majú vykladať v tom zmysle, že nebránia vnútroštátnej judikatúre, ktorá vykladá právnu úpravu preberajúcu do vnútroštátneho práva túto smernicu v tom zmysle, že pravidlá na ochranu spotrebiteľa obsiahnuté v tejto právnej úprave sa uplatnia aj na zmluvu uzavretú medzi predajcom alebo dodávateľom a takým právny subjektom, akým je v talianskom práve condominio, hoci takýto subjekt nepatrí do pôsobnosti uvedenej smernice. Na odôvodnenie záveru uvedeného vo vete druhej, teda názoru o potrebe vzťahovania pravidiel na ochranu spotrebiteľa aj na zmluvy o výkone správy podľa § 8a zákona č. 182 uzavretých medzi správcovskou spoločnosťou a vlastníkmi bytov a nebytových priestorov, ktorými sú fyzické aj právnické osoby, sa žiada uviesť nasledovné.

23. Podľa čl. 7 ods. 2 vety druhej Ústavy Slovenskej republiky (ústavného zákona SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov a nálezov Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 40/2019 Z. z., ďalej tiež len „Ústava“) právne záväzné akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie majú prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky a podľa odseku 5 rovnakého článku Ústavy medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, medzinárodné zmluvy, na ktorých vykonanie nie je potrebný zákon, a medzinárodné zmluvy, ktoré priamo zakladajú práva alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, majú prednosť pred zákonmi.

24. Podľa čl. 2 Aktu o podmienkach pristúpenia Českej republiky, Estónskej republiky, Cyperskej republiky, Lotyšskej republiky, Litovskej republiky, Maďarskej republiky, Maltskej republiky, Poľskej republiky, Slovinskej republiky a Slovenskej republiky a o úpravách zmlúv, na ktorých je založená Európska únia (Aktu tvoriaceho súčasť Zmluvy medzi Belgickým kráľovstvom, Dánskym kráľovstvom, Spolkovou republikou Nemecko, Helénskou republikou, Španielskym kráľovstvom, Francúzskou republikou, Írskom, Talianskou republikou, Luxemburským veľkvojevodstvom, Holandským kráľovstvom, Rakúskou republikou, Portugalskou republikou, Fínskou republikou, Švédskym kráľovstvom, Spojeným kráľovstvom Veľkej Británie a Severného Írska /členskými štátmi Európskej únie/ a Českou republikou, Estónskou republikou, Cyperskou republikou, Lotyšskou republikou, Litovskou republikou, Maďarskou republikou, Maltskou republikou, Poľskou republikou, Slovinskou republikou a Slovenskou republikou o pristúpení Českej republiky, Estónskej republiky, Cyperskej republiky, Lotyšskej republiky, Litovskej republiky, Maďarskej republiky, Maltskej republiky, Poľskej republiky, Slovinskej republiky a Slovenskej republiky k Európskej únii, uverejnenej oznámením ministerstva zahraničných vecí č. 185/2004 Z. z., ďalej tiež len „Akt“, „Zmluva o pristúpení“ a „oznámenie MZV“) odo dňa pristúpenia budú ustanovenia pôvodných zmlúv a aktov prijatých orgánmi a Európskou centrálnou bankou pred pristúpením záväzné pre nové členské štáty a budú sa uplatňovať za podmienok stanovených v týchto zmluvách a v tomto akte; podľa čl. 1 Aktu na jeho účely pojem „pôvodné zmluvy“ znamená a/ Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva („zmluva o ES“) a Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu („zmluva o Euratom“) v znení zmenenom a doplnenom zmluvami a inými aktmi, ktoré nadobudli platnosť pred týmto pristúpením a b/ Zmluvu o Európskej únii („zmluva o EÚ“) v znení doplnenom alebo zmenenom zmluvami alebo inými aktmi, ktoré nadobudli platnosť pred týmto pristúpením a napokon podľa uvodzovacej časti oznámenia MZV Národná rada Slovenskej republiky vyslovila súhlas so Zmluvou o pristúpení uznesením č. 365 z 1. júla 2003 a súčasne rozhodla, že ide o zmluvu podľa čl. 7 ods. 5 Ústavy, ktorá má prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky a ktorá na základe článku 2 ods. 2 nadobudne platnosť 1. mája 2004.

25. Podľa čl. 169 ZFEÚ (ktorej konsolidované znenie bolo publikované pod č. 2010/C 83/01 Úradného vestníka Európskej únie, pričom v tomto prípade inak ide o pôvodný článok 153 Zmluvy o ES - pozn. najvyššieho súdu) Únia v snahe podporiť záujmy spotrebiteľov a zabezpečiť vysokú úroveň ochrany spotrebiteľov prispieva k ochrane ich zdravia, bezpečnosti a hospodárskych záujmov spotrebiteľov, ako aj k podpore ich práva na informácie, osvetu a vytváranie združení na ochranu ich záujmov (odsek 1). K dosiahnutiu týchto cieľov prispieva Únia prostredníctvom opatrení prijatých podľa článku 114 v kontexte završenia tvorby vnútorného trhu (ods. 2 písm. a/), ako aj opatrení, ktoré podporujú, dopĺňajú a sledujú politiku členských štátov (ods. 2 písm. b/). Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom prijímajú opatrenia uvedené v odseku 2 písm. b/ (odsek 3) a napokon opatrenia prijaté podľa odseku 3 nebránia žiadnemu členskému štátu zachovať alebo zaviesť prísnejšie ochranné opatrenia; takéto opatrenia však musia byť zlučiteľné so zmluvami a Komisia o nich bude upovedomená (odsek 4).

26. Ak takto aj Slovenská republika (ako jeden z nových členských štátov vymedzených v Akte a Zmluve o pristúpení) v súvislosti s pristúpením Európskej únii deklarovala i ochotu prijať záväznosť skorších aktov Európskej únie a zároveň prostredníctvom svojho jediného zákonodarného orgánu tiež výslovne deklarovala, že aj samotná Zmluva o pristúpení (vrátane Aktu) má charakter medzinárodnej zmluvy s prednosťou pred zákonmi (podľa čl. 7 ods. 5 Ústavy, pričom rovnaký účinok vo vzťahu k aktom Európskej únie vymedzeným v čl. 1 Aktu vyplýva už z odseku 2 toho istého článku Ústavy); celkom zjavne tým bol vymedzený i rámec, v ktorom sa môže pohybovať nielen vnútroštátny zákonodarca (Národná rada Slovenskej republiky) pri tvorbe národnej legislatívy, ale i vnútroštátne súdy (vrátane súdov v prejednávanej veci) pri aplikácii práva. Tento rámec je definovaný v prípadoch typovo spadajúcich pod ochranu

spotrebiteľa možnosťou prijímania na vnútroštátnej úrovni len takých opatrení, ktoré buď zachovávajú (ponechajú) alebo zavedú vyšší štandard ochrany spotrebiteľa, než aký predpokladá nadnárodná úprava (tá na úrovni Európskej únie). To platí bez ohľadu na to, či by malo ísť o opatrenia v podobe tvorby pravidiel (legislatíva), alebo v podobe ich uplatňovania (najmä výklad a aplikácia práva súdmi).

27. Pretože je tu ale takto jednak prednosť tzv. komunitárneho práva pred vnútroštátnym právom (i zákonmi) Slovenskej republiky, ale tiež vymedzenie určitých výkladových princípov v rámci takéhoto primárne záväzného prameňa práva a za jeden z takýchto výkladových princípov treba považovať aj podporu záujmov spotrebiteľov a zabezpečenie vysokej úrovne ich ochrany vrátane ochrany ich hospodárskych záujmov; veľký senát má za to, že korektný tzv. eurokonformný výklad vnútroštátneho práva pripúšťa záver o doslovnej použiteľnosti (súdom) len tých jeho ustanovení, ktoré nevybočujú z medzí ustanovených predpismi práva komunitárneho a pri takej vnútroštátnej úprave, ktorej znenie úprave v práve EÚ priamo neodporuje, treba hľadiť na to, či jej uplatnením bude dosiahnutý sledovaný cieľ. Tento záver je inak evidentne aj v súlade s doterajšou judikatúrou SD EÚ vo veciach týkajúcich sa výkladu Smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (tu por. najmä rozsudky vo veciach zn. C - 473/00 a C - 243/08), podľa ktorej v rozpore s cieľmi smernice je vnútroštátna právna úprava brániaca plnému uplatneniu práv spotrebiteľa a vnútroštátny súd by mal mať možnosť skúmania nekalých zmluvných podmienok aj z úradnej povinnosti (hoc aj takáto judikatúra sa zaoberá len skúmaním nekalých zmluvných podmienok a nie aj problematických podmienok majúcich pôvod vo všeobecne záväznom predpise vnútroštátneho práva).

28. V prípade slovenskej vnútroštátnej úpravy z § 52 ods. 4 O. z., ustanovujúcej za jedno z kritérií definujúcich spotrebiteľa, že ide o fyzickú osobu, nejde i z dôvodov uvedených vyššie a formulovaných najmä v rozsudku SD EÚ zn. C-329/19 o priamy stret (konflikt) vnútroštátnej úpravy a úpravy na úrovni práva EÚ, keď európska legislatíva ani judikatúra na zedefinovaní spotrebiteľa výlučne ako fyzickej (a spravidla tiež nepodnikajúcej) osoby nič nezmenila, i tak však jej striktným uplatňovaním môže dôjsť k porušeniu princípu podpory záujmov spotrebiteľov a zabezpečenia vysokej úrovne ich ochrany vrátane ochrany ich hospodárskych záujmov. Konkrétne tu ide o to, že ak právny poriadok počíta so vstupom osoby so statusom spotrebiteľa do právneho vzťahu, ktorého stranou okrem neho a dodávateľa (poskytovateľa určitej služby vo vzťahu vykazujúcom znaky spotrebiteľského právneho vzťahu stojaceho na opačnej strane než spotrebiteľ) môžu byť tiež ďalšie osoby a to také, ktoré spadajú pod zákonnú definíciu spotrebiteľa, také, ktoré pod ňu naopak nespádajú a tiež možné kombinácie jedného i druhého práve uvedeného typu osôb (v tomto prípade bez ohľadu na viac-menej teoretické polemiky o charaktere zmluvy zakladajúcej vzťah ako dvojstrannej či viacstrannej), treba preferovať interpretáciu, ktorá nepochybne vyšší štandard ochrany spotrebiteľa vzťahuje aj na osoby definíčne pod pojmové vymedzenie spotrebiteľa nespádajúce.

29. Dôsledkom takejto interpretácie je potom záver vyslovený v druhej vete tohto uznesenia veľkého senátu, teda ten, že pravidlá na ochranu spotrebiteľa sa uplatnia aj na zmluvy o výkone správy podľa § 8a zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov uzavreté medzi správcovskou spoločnosťou a vlastníkmi bytov a nebytových priestorov, ktorí sú fyzické aj právnické osoby (vo všetkých do úvahy prichádzajúcich konfiguráciách vymenovaných už v uznesení postupujúceho senátu o postúpení veci vrátane tej v prejednávanej veci, pri ktorej na nespotebiteľský status možno usudzovať len u jednej z celého radu na vzťahu zúčastnených osôb).

30. Toto rozhodnutie prijal veľký senát pomerom hlasov 7: 0.

Ako bude vyzerať budúcnosť a vzdelávanie podľa slovenských inovátorov?

21. 12. 2021, 17:59, Zdroj: techvia.sk , Autor: Martin Morávek, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach
Dosah: 783 GRP: 0,02 OTS: 0,00 AVE: 145 Eur

Na Expo 2020 Dubaj sme predstavili slovenský inovačný ekosystém, lietajúce auto a úspešných študentov transport dizajnu

DUBAJ, 21. 12. 2021 – Slovenské inovatívne startupy, lietajúce auto, študenti transport dizajnu, ktorí bodujú v najlepších automobilkách sveta – týmto všetkým sme sa predstavili na podujatí Expo 2020 Dubaj počas tematického týždňa venovanému poznaniu a vzdelávaniu. V rámci aktuálneho tematického bloku zavítala do Slovenského pavilónu delegácia Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR (MŠVVaŠ SR) pod vedením štátneho tajomníka Ľudovíta Paulisa. Na svetovej výstave sme odprezentovali slovenské univerzity, firmy a inovácie, ako napríklad koncept virtuálnej reality pri výučbe medicíny Virtual Medicine, či pokročivý projekt detského vzdelávania George Science. Jedným z vrcholov programu bola konferencia 0100 Ventures, pripravovaná v spolupráci s rezortom školstva, na ktorej predstavitelia spoločností VacuumLabs, Powerful Medical, Crowdberry, Zero Gravity Capital, či Profesia.sk, predstavili budúcnosť inovácií a digitálnych technológií na Slovensku.

Slovenský startupový ekosystém

“Expo predstavuje veľkú príležitosť prezentovať Slovensko v novom svetle, zbúrať predsudky o našej ekonomike a dať slovo ľuďom, ktorí sa podieľajú na pokrokoch, ktoré naše krajina robí v rámci inovácií, digitalizácie a vedomostnej ekonomiky”, povedal Dušan Duffek, co-founder 0100 Ventures.

Program začal prednáškou Ľudovíta Paulisa, štátneho tajomníka MŠVVaŠ SR. Nasledovala diskusia o vzdelanostnej ekonomike, ktorú viedol Matej Ftáčnik, spoluzakladateľ a CEO spoločnosti VacuumLabs. Tá zastrešuje vývoj webových a mobilných aplikácií pre medzinárodných klientov v oblasti fintech, bankovníctva, blockchain a kryptomien, ako aj cestovania a je jednou z najúspešnejších spoločností na slovenskej fintech scéne. Cieľom diskusie bolo prezentovať intenzívny pokrok a rast nášho startupového a technologického ekosystému a dokázať, že Slovensko má obrovský potenciál pre inovátorov, podnikateľov, ako aj investorov.

Okrem prednášok organizátori pripravili dve unikátne panelové diskusie, ktorých cieľom bolo predstaviť pokrokovosť slovenských inovácií a náš biznisový potenciál v digitálnom sektore krajín z celého sveta. Jedna z diskusií vedená Dušanom Duffekom, spoluzakladateľom 0100 Ventures, sa sústredila na investovanie do budúcich lídrov.

“Táto diskusia spája vedúcich technologických investorov, ktorí stoja za viacerými výraznými slovenskými startupmi. Chceme poukázať na jedinečnosť slovenských zakladateľov a inovátorov a tiež na výsledky, ktoré prinášajú, dokonca aj v tejto náročnej dobe”, vysvetlil Duffek.

Na medzinárodnom biznis fóre, organizovanom Slovenskou agentúrou pre rozvoj investícií a obchodu (SARIO), predstavili prednášajúci z viacerých krajín vrátane Slovenska inšpiratívne ekosystémy vysokoškolského vzdelávania a fungovanie vysokých škôl vo svojej krajine, vrátane využívania moderných spôsobov výučby a prepájania s praxou.

“Slovensko má aj v oblasti vzdelávania čo ukázať medzinárodnej scéne. Počas tematického bloku venovanému poznaniu a vzdelávaniu sme v Slovenskom pavilóne v spolupráci s rezortom školstva, rezortom hospodárstva a agentúrou SARIO predstavili príbehy mladých slovenských inovátorov, študentov a pokrokové riešenia v oblasti vedy, medicíny, udržateľnosti, či mobility. Vieme, že téma vzdelávania je mimoriadne dôležitá a v tejto súvislosti aj podpora inovatívnosti mladých generácií prostredníctvom vzdelávania, čo dokazujeme globálnej komunite našim programom”, povedala Miroslava Valovičová, generálna komisárka expozície SR na Expo 2020 v Dubaji.

Študenti automobilového dizajnu a lietajúce auto AirCar

Tematický blok venovaný poznaniu a vzdelávaniu, ako aj výstavu študentov VŠVU slávnostne otvoril štátny tajomník MŠVVaŠ SR Ľudovít Paulis. Nasledovali príhovory vedúceho Ateliéru Transport dizajn VŠVU a zakladateľa AirCar Štefana Kleina, rektorky VŠVU Bohunky Koklesovej, či prorektora VŠVU a vedúceho Ateliéru Priestor Marcela Benčíka.

Jedným z hlavných bodov programu bola konferencia VŠVU, organizovaná MŠVVaŠ SR v spolupráci s Ministerstvom hospodárstva SR. Na nej sa odprezentoval Ateliér Transport dizajn VŠVU ako jedno z prvých kreatívnych štúdií auto dizajnu v strednej

a východnej Európe od svojho vzniku až po súčasnosť. Od pôvodného cieľa, ktorým bolo prepájanie absolventov s domácimi automobilovými výrobcami, ako napríklad Škoda, sa Ateliér Transport dizajn VŠVU prepracoval na pozíciu jedného z popredných kreatívnych štúdií transport dizajnu v Európe. Ateliér každý rok produkuje absolventov s uplatnením v popredných automobilkách sveta, akými sú Volkswagen, Mercedes-Benz, BMW, či Audi.

Ateliér Transport dizajn VŠVU, pod vedením Štefana Kleina, sa špecializuje na dizajn automobilov, lietadiel, ale aj alternatívnych dopravných prostriedkov, akými je napríklad lietajúce auto AirCar, na návrhu ktorého sa mali možnosť podieľať práve študenti ateliéru. Na záver konferencie úspešní mladí dizajnéri a študenti VŠVU odprezentovali svoje inovatívne modely, ktoré majú potenciál predstavovať

budúcnosť mobility.

Inovatívne metódy vzdelávania

Na tematickom bloku vzdelávania vystúpili predstavitelia lekárske fakúlt popredných slovenských univerzít, vrátane Univerzity Komenského v Bratislave, Jesseniovej fakulty medicíny v Martine a **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**. Tie v Slovenskom pavilóne odprezentovali históriu a vývoj, ktorým prešli za posledné desaťročia slovenské lekárske fakulty. Dnes fakulty medicíny na Slovensku ponúkajú viacero študijných programov, vrátane medicíny a zubného lekárstva, moderné vzdelávacie metódy, ako aj pokrokové technológie a moderné vybavenie slovenským aj zahraničným študentom z vyše 70 krajín.

„Slovensko je krajinou bohatou na príbehy úspešných vzdelaných ľudí, ktorí sa dokázali presadiť na medzinárodnej úrovni. Celá naša delegácia je toho dôkazom. Na Expo s nami do Dubaja prichádzajú aj predstavitelia slovenských vysokých škôl a naši úspešní absolventi. Aj toto je spôsob ako zatraktívniť a zviditeľniť naše vysokoškolské prostredie pre zahraničných expertov a zároveň je našou iniciatívou aj zvýšenie možnosti výmenných pobytov pre študentov“, ozrejmil štátny tajomník pre vedu, výskum a vysoké školstvo Ľudovít Paulis.

Konferencia venovaná inovatívnym metódam výučby v oblasti medicíny a veterinárstva predstavila viacnásobne ocenenú slovenskú firmu Virtual Medicine, ktorá sa zameriava na výučbu anatómie pomocou virtuálnej reality. Len vyše mesiaca po sprístupnení aplikácie pre platformu Samsung GearVR si ju stiahli desaťtisíce ľudí v 122 krajinách sveta. Aktuálne je využívaná

vo viac ako 150 krajinách sveta na viacerých platformách a Google ju dokonca pravidelne radí medzi top tri aplikácie svojej kategórie.

„Vytvorili sme platformu, ktorá predstavuje jedinečný spôsob učenia ľudskej anatómie. Vďaka virtuálnej realite sa vzdelávanie stáva efektívnejším a pútavejším zážitkom. Vysoko detailné 3D modely s viac ako 10 000 štruktúrami a presnými anglickými

a latinskými názvami umožňujú študentom vizualizovať si ľudské telo v zložitejšej podobe“, povedal zakladateľ a CEO Virtual Medicine, Tomáš Brngál.

Počas edukačného týždňa na Expo Dubaj sa v Slovenskom pavilóne predstavila aj slovenská firma George Science. Tá ponúka spojenie vzdelávania a zábavy prostredníctvom workshopov a eventov, na ktorých sa deti hrou a zábavnou formou zoznámia s vednými odbormi akými sú fyzika, chémia, informatika, inžinierstvo, strojárstvo, či matematika. Cieľom projektu George Science je zlepšiť prístup ku kvalitnému vzdelaniu pre všetky deti od útleho veku a zvýšiť záujem o vedné odbory. Projekt bol vyvinutý s cieľom posilniť prirodzenú zvedavosť detí a vybudovať v nich vášeň pre celoživotné vzdelávanie.

Autor: Martin Morávek

Fakulty a ústavy UPJŠ

Väzenie za invázne druhy [☑](#)

📺 21. 12. 2021, 19:57, Relácia: **Televízne noviny**, Stanica: **Markíza**, Vydavateľ: **MARKÍZA - SLOVAKIA, spol. s r.o.**, Sentiment: **Negatívny**, Téma: **Fakulty a ústavy UPJŠ**, Kľúčové slová: **Robert Gregorek**

Dosah: **330 750 GRP**; **7,35 OTS**; **0,07 AVE**; **40620 Eur**

Zlatica Švajdová Puškárová, moderátorka:

Tri roky väzenia za šírenie invázných nepôvodných druhov. Navrhuje to novela Trestného zákona.

Jaroslav Zápala, moderátor:

Doteraz bolo možné páchatel'ov postihovať až keď dôsledky ich činov výrazne poškodzovali životné prostredie.

Diana Belousová, redaktorka TV Markíza:

Ambrózia, pohankovec či pajaseň, v medzirezortnom pripomienkovom konaní je novela, ktorá chce trestať tých čo invázne druhy úmyselne pestujú alebo vo väčšom rozsahu uvoľňujú do životného prostredia.

Peter Bubla, hovorca Ministerstva spravodlivosti SR:

Je to reakcia na závažnosť hrozby, ktorú predstavujú invázne nepôvodné druhy, či už hovoríme o ich vplyve na biodiverzitu **a** hospodárstvo, ale aj na ľudské zdravie.

Robert Gregorek, botanik:

Stojíme pri jednej z najambicióznejších invázných rastlín, pajaseni žliazkatom **a** je schopná úplne potlačiť pôvodnú vegetáciu, okrem iného aj huby konkurentov koreňmi **a** pritom je to majestátny veľká drevina dosahujúca rádovo cez 20 metrov výšky.

Juraj Smatana, štátny tajomník Ministerstva životného prostredia SR:

Môžu aj negatívne vplyvať na ľudské zdravie, keďže mnohé z nich sú silnými alergénmi. Mnohé invázne rastliny už u nás v súčasnosti tvoria rozsiahle porasty najmä pri riekach, cestách **a** na neudržiavaných pozemkoch.

Diana Belousová, redaktorka TV Markíza:

Bežný záhradkár sa ale obávať nemusia. Ľudí, ktorí pestujú invázne rastliny nevedome sa táto nová skutková podstata nedotkne. Otázkou je ako bude prebiehať kontrola.

Peter Bubla, hovorca Ministerstva spravodlivosti SR:

Navrhovaný trestný čin je úmyselným trestným činom teda jeho páchatel' musí vedieť, že ide alebo môže ísť o invázny nepôvodný druh **a** je s tým uzročený.

Diana Belousová, redaktorka TV Markíza:

Podľa botanika bude ťažké postihovať správneho pôvodcu poškodzovania prírody. Problém vidí aj v často komplikovanom vzťahu vlastníkov ku svojim pozemkom. Pomohla by osвета **a** štátny dozor.

Robert Gregorek, botanik:

Pokiaľ oni identifikujú nejaký problém mali by vlastníka upozorniť **a** až v čase kedy by vlastník ignoroval podobné výzvy je možné hovoriť o nejakom vedomom zavinení. Či ľudia vedia identifikovať tieto rastliny, či sa jedná len o ľahostajnosť alebo jednoducho neschopnosť riešiť problém alebo či je tam naozaj úmysel. Toto bude musieť byť veľmi trpezlivo odlišené

Diana Belousová, redaktorka TV Markíza:

Novela sa týka tiež živočíšnych invázných druhov napríklad slizovec cyperský každoročne trápi aj slovenských záhradkárov. Marián Ujházi **a** Diana Belousová, televízia Markíza.

MINIROZHOVOR

📅 20. 12. 2021, Zdroj: **Bedeker zdravia**, Strana: 27, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Fakulty a ústavy UPJŠ**, Kľúčové slová: **LF UPJŠ, Lekárska Fakulta UPJŠ**
Dosah: 20 000 GRP: 0,44 OTS: 0,00 AVE: 2990 Eur

Rubrika: PERSONALIZOVANÉ PROBIOTIKÁ

Oprobiotikách na mieru rozprava MVDr. Alojz Bomba, DrSc., ktorý celý svoj profesionálny život zasvätil studiu mikrobiómu.

PREČO MÁ VÝZNAM UŽÍVAŤ PERSONALIZOVANÉ PROBIOTIKÁ?

Účinnosť bežne dostupných probiotických prípravkov je založená na vlastnostiach kmeňov probiotických mikroorganizmov, ale nezohľadňujú stav mikrobiómu konkrétneho človeka. Na správny výber probiotických kmeňov v lekárni chýbajú informácie o vlastnostiach účinkoch použitých kmeňov, tak užívateľom, ako aj lekárnikom. Naproti tomu zloženie personalizovaných probiotík navrhujeme personalizované na základe analýzy mikrobiómu pacienta, ktorá odhalí jeho nedostatky. Zloženie navyše upravujeme aj cielene na základe zdravotnej anamnézy človeka.

V AKÝCH KONKRÉTNÝCH PRÍPADOCH, PRI AKÝCH ZDRAVOTNÝCH PROBLÉMOCH MÔŽU POMÔCŤ? Probiotické mikroorganizmy upravujú zloženie a funkčnosť črevného mikrobiómu. Rovnovážny mikrobióm zabraňuje rastu choroboplodných mikroorganizmov, obnovuje funkčnosť črevnej steny a upravuje tým črevnú priepustnosť. Probiotiká zlepšujú trávenie a využiteľnosť tukov, cukrov, bielkovín a podporujú imunitný systém. Bránia tak vzniku metabolických porúch a chronického zápalu. Ochránia človeka pred vznikom autoimunitných ochorení, ako je napríklad diabetes 1. typu.

Dysbióza črevného mikrobiómu je spojená aj s mnohými chronickými chorobami. Z podpornej terapie využitím personalizovaných probiotík môžu profitovať aj pacienti s metabolickým syndrómom, obezitou, diabetom 2. typu, srdcovo-cievnymi a nádorovými chorobami, neurodegeneratívnymi a duševnými chorobami. NA ZÁKLADE ČOHO SA PERSONALIZOVANÉ PROBIOTIKÁ PRIPRAVUJÚ? Pripravujeme ich v dvoch na seba nadväzujúcich fázach. Ich personalizované zloženie určujeme na základe analýzy mikrobiómu, ktorú vykonáme zo vzorky stolice konkrétneho človeka. Ďalšie probiotické kmene do mixu vyberáme cielene, na základe analýzy zdravotného dotazníka. Pri tomto výbere vychádzame z vlastností probiotických kmeňov v našej biobanke. Každý z nich totiž máme klinicky odskúšaný a ocharakterizovaný,

chorobách najlepšie zaberá. Podrobné informácie o odbere vzorky a spôsobe užívania personalizovaných probiotík nájdete na webovej stránke vedeckého startupu Perbiotix www.iprobio.sk

SPOLUPRACUJETE S LEKÁRMI PRI ÚPRAVE ČREVNÉHO MIKROBIÓMU? Pripravujeme online Univerzitu mikrobiómu pre lekárov. Ako zdroj najnovších vedeckých poznatkov v oblasti mikrobiómu využívame aj Medzinárodnú vedeckú konferenciu o probiotikách, prebiotikách a črevnej mikrobiote, ktorú každoročne organizujeme už od roku 2000. V priebehu uplynulých rokov sa stala celosvetovo najväčším podujatím v uvedenej oblasti, na ktorom špičkoví vedeckí experti z viac ako 80 krajín celého sveta prezentujú najnovšie poznatky ich výskumu. V júni 2022 túto konferenciu prinesieme aj do Bratislavy, aby bola k našim lekárom čo najbližšie. V spolupráci s MediParkom **Lekárskej fakulty UPJŠ** v Košiciach sme tiež založili centrum pokročilého výskumu mikrobiómu ARCOBIOME, prostredníctvom ktorého budeme na trh prinášať najnovšie produkty ako výsledky probiotického výskumu. Viac informácií nájdete na www.perbiotix.sk

Martin Haranta, MSc. a MVDr. Alojz Bomba, DrSc. pri simulátore ľudského tráviaceho systému v Ústave experimentálnej medicíny **LF UPJŠ** v Košiciach.

Matematik: Chýry o miliónoch premorených? Zázraky nečakajte

21. 12. 2021, 22:03, Zdroj: domov.sme.sk, Vydavateľ: Petit Press, Autor: Daniela Hajcakova, Sentiment: Negatívny, Téma: Fakulty a ústavy UPJŠ, Kľúčové slová: Lekárska Fakulta UPJŠ

Dosah: 209 014 GRP: 4,64 OTS: 0,05 AVE: 1617 Eur

Ukázali výsledky štúdie o protilátkach u neočkovaných.

Až 900-tisíc ľudí na Slovensku nie je chránených protilátkami proti covidu z očkovania ani z prekonania ochorenia, odhaduje matematik RICHARD KOLLÁR Z prvej štúdie protilátok, ktorú vedci robili na Slovensku vyplynulo, že protilátky u nás nemá viac ako polovica nezaočkovaných ľudí.

Štúdia ukázala, že Slovensko nie je také chránené premorením, ako si niektorí mysleli. Potvrdila, že prekonanie covidu neznamená, že má človek dosť protilátok na ochranu pred ďalšou nákazou koronavírusom.

V októbri ste mi povedali, že pol milióna až 700-tisíc ľudí na Slovensku sa môže ľahko nakaziť covidom, lebo sa s ním nikdy nestretli a nie sú zaočkovaní. Zo štúdie, ktorej ste boli súčasťou, ale vyšlo, že ich je až milión. Sme teda na tom horšie, ako ste čakali?

To je komplikovaná otázka, lebo imunita sa časom u ľudí aj stráca. Zhruba pol roka po infekcii protilátky klesnú pod úroveň, ktorú už dokážeme zistiť.

Čiže nepracujeme len s počtom ľudí, ktorí nám do štatistík pribudnú, lebo sa infikujú, ale zároveň ubúdajú ľudia, ktorí strácajú protilátky.

Popravde, prvý odhad hovoriaci o 700-tisíc ľuďoch zo septembra bol podcenený, bol založený len na veľmi hrubých dátach šírenia medzi deťmi v školách. Správny odhad v danom momente mal byť, že sme mali vtedy na Slovensku niečo vyše milióna ľudí, ktorí sa mohli ľahko infikovať delta variantom vírusu.

Teraz ich je podľa mojich odhadov od 800- do 900-tisíc. Nie všetci z nich boli

schopní infikovať sa delta variantom od svojich kontaktov. Avšak omikron ich infikovať už môže, je infekčnejší.

Je to o niečo menej, ako vyrátal Matej Mišík (riaditeľ Inštitútu zdravotníckych analýz, pozn. red.), ktorý hovorí o miliónoch ľudí bez protilátok. Jeho výpočet je správny, ale ja už zohľadňujem napríklad aj to, že od zberu dát už uplynul nejaký čas.

Čiže máme na Slovensku ešte 800- až 900-tisíc ľudí, ktorí sa s istotou infikujú omikronom, lebo nie sú vôbec chránení?

Ešte horšie. Ide o skupinu ľudí, ktorá má šancu v tejto vlne dostať sa až do nemocníc. Je to tá skupina ľudí, ktorá bude primárne určovať záťaž nášho zdravotníckeho systému.

((piano))

Omikronom sa totiž infikuje veľká časť populácie, môže to byť na Slovensku niekoľko miliónov ľudí. Otázkou však už nie je infekcia, ale to, koľko ľudí sa infikuje a má porovnateľnú šancu byť hospitalizovaný ako doteraz.

Aj ľudia s dvoma dávkami či s tromi dávkami vakcíny sa znova infikujú, ale v nemocnici budú končiť veľmi zriedkavo.

Vieme povedať, koľko z 900-tisíc ľudí je rizikových, lebo majú nad 60 rokov?

V prepočte máme dnes odhadom ešte 160- až 180-tisíc ľudí z doteraz 380-tisíc nezaočkovaných seniorov nad 60 rokov, ktorí sú najviac ohrození. Tí nie sú zaočkovaní ani jednou dávkou a navyše nemajú protilátky.

Čo to pre nás znamená pri novom variante omikron?

Prvá séroepidemiologická štúdia na Slovensku: vykonávali ju v siedmich slovenských okresoch na nezaočkovaných obyvateľoch (v okrese Čadca, Považská Bystrica, Komárno, Kežmarok, Košice, Lučenec, Bratislava) ľudia sa mohli zapojiť dobrovoľne, v štúdiu skúmali protilátky v odobratej kvapke krvi z prsta na štúdiu sa zúčastnilo 3789 účastníkov nad 12 rokov nezaočkovaných proti covidu vyhodnocovali ich po skupinách – tí, ktorí prekonali ochorenie aj s príznakmi, tí, ktorí mali bezpríznakový priebeh a tí, ktorí nemali nikdy pozitívny test na ochorenie spolupracovalo na nej päť inštitúcií: Ministerstvo zdravotníctva ako garant, **Lekárska Fakulta UK**, **Lekárska Fakulta UPJŠ**, Biomedicínske centrum SAV, Fakulta matematiky, fyziky a informatiky UK

Treba si uvedomiť, že táto skupina ľudí, to sú rizikovní ľudia s hrozbou vážneho priebehu choroby.

Nehrozí im iba hospitalizácia, ale môžu skončiť aj na pľúcnej ventilácii.

Keby sa vážny priebeh ochorenia týkal hoci iba jedného percenta z nich, tak to je 1600 až 1800 ľudí.

To zodpovedá tomu, čo sme videli zhruba v delta vlne počas jej stúpania k vrcholu na konci novembra.

Vlna omikronu z hľadiska celkového počtu hospitalizácií zrejme nie je väčším rizikom ako delta. Naopak, delta bola dvakrát väčšou hrozbou.

Problém však je, že delte trvalo tri mesiace, kým vlna rástla **a** možno by klesala ďalšie dva mesiace, ak by ju nevytlačil omikron.

Pri omikrone sa síce neočakáva, že spôsobí dlhodobé problémy, ale v nemocniciach čakáme krátkodobé, ale nárazové problémy.

Nemusíme sa báť, že by dokopy bolo viac občanov hospitalizovaných ako pri delte, ale môže ich byť viac naraz.

Čiže bude opäť problém dostať sa na plánované operácie?

Problém pri omikrone je ten, že sa infikujú aj zaočkovaní. **A** jednou zo zaočkovaných skupín sú aj lekári. Takže je tu riziko, že naraz s pacientmi sa infikujú aj oni. Nemusia vypadnúť naraz, ale predstavme si, že ich vypadne v jednej chvíli desať percent, čo sa stalo nedávno aj v Londýne.

Takýto podiel lekárov znamená výpadok postelí v nemocnici, ktoré by títo zdravotníci obslúžili. Paradoxné je, že to nebude problém primárne **pre** covidové oddelenia, lebo lekári s covidom sa môžu starať o covidových pacientoch.

Vďaka očkovaniu zdravotníci nebudú mať vážny priebeh, väčšina bude mať povedzme bolesť hlavy. Problém nastane **pre** zvyšok zdravotníctva, **pre** bielu medicínu. Nikto nechce, aby ho operoval chirurg s covidom.

Zo štúdie vyplynulo, že z ľudí, ktorí nikdy nemali pozitívny test na covid, je až 82 percent takých, ktorí nemajú vôbec protilátky. Zvyklo sa hovoriť, že na Slovensku môže byť masa ľudí, ktorí síce nevedia, že prekonal covid, ale môžu mať protilátky. Čiže toto neplatí?

Práve preto sme aj robili túto štúdiu. Existovali tu chýry **a** domnienky o tom, že ak u nás dohromady pozitívne otestovali státisíce ľudí, infikovaných potom v skutočnosti musia byť milióny.

Že tu máme veľa ľudí, ktorí sa infikovali, ale nemajú to potvrdené testom, no mali príznaky **a** oni vedia, že covid prekonal.

Bol tu taký naratív, že už musíme byť premorení **a** chránení. Veď prvá vlna v strednej Európe nebola výrazná, tak musíme byť nejako chránení.

Po druhej vlne sme si vraveli, že sme boli v počte úmrtí na počet obyvateľov najhorší na svete, tak určite sme totálne premorení **a** už nám nič nehrozí. Prišla delta vlna **a** opäť sme boli prví na svete. Slovensko počas pandémie čakalo vždy na zázrak **a** teraz sa ukazuje, že ten nebude.

Táto štúdia ukazuje sa, že z tých, ktorí v princípe nikdy nemali pozitívny test, majú takmer všetci nulové protilátky. Čiže to nebol nejaký zázrak, že ich systém nenašiel. Systém v princípe napokon našiel väčšinu infikovaných.

Takže stále je na Slovensku pomerne veľká časť ľudí nedotknutá covidom alebo už mnohí ochranu časom stratili. Je pravdepodobné, že týchto ľudí by chytila delta, ak by jej vlna pokračovala, teraz sa namiesto toho infikujú omikronom.

Štúdia ukázala, že v Bratislave nemalo protilátky až 74 percent nezaočkovaných ľudí. V Čadci ich bola iba necelá polovica. Prečo tak veľa neočkovaných v Bratislave nemá protilátky?

V Čadci odoberanie vzoriek prebiehalo neskôr – na vrchole delta vlny. Čiže, keď tam robili protilátkový prieskum, v okrese už bola polovica ľudí z nezaočkovaných infikovaná.

Pri Bratislave si treba uvedomiť, že 700 z 900 vzoriek tu odobrali začiatkom novembra, čiže takmer mesiac pred vrcholom vlny.

Čiže reálne je teraz v Bratislave viac nezaočkovaných ľudí s ochranou proti covidu?

Určite áno. Zrejme by to nebol obrovský posun, ale povedzme o desať percent. Treba však povedať aj to, že v Bratislave sú ľudia viac izolovaní, **a** teda viac sa ich mohlo ochoreniu vyhnúť. Ľudia tu majú viac možností pracovať z domu, do práce veľa ľudí cestuje autom alebo dochádza iba peši.

Ďalší dôvod, prečo tu vychádza väčší podiel nezaočkovaných bez protilátok, môže byť aj ten, že obyvatelia Bratislavy mali infekcie už dávnejšie **a** protilátky už jednoducho stratili.

V Lučenci zas vyšlo, že je tu chránených najmenej ľudí spomedzi pozorovaných okresov. Ak zrátame zaočkovaných ľudí **a** nezaočkovaných s protilátkami, vychádza nám, že je tu chránených 61 percent ľudí. Čiže v okrese Lučenec môžeme očakávať v nemocniciach problémy?

Problémy očakávame v princípe všade. Ale áno, zo sledovaných okresov môžeme očakávať, že najväčší dopyt v nemocniciach bude práve v Lučenci. Vnímam tento okres ako najviac ohrozený.

Väčší problém však má Lučenec aj s tým, že má malo zaočkovaných ľudí nad 60 rokov. Zdá sa, že sa ich doteraz darilo chrániť, ale pri omikrone sa to už zrejme nepodarí.

Existujú ľudia, ktorí síce neprekonali ochorenie, no majú vysokú hladinu protilátok? Istého času šéf SaS Richard Sulík hovoril, že možno patrí k ľuďom, ktorí sa nemôžu covidom infikovať.

To nevieme povedať. Nevieme totiž, či ľudia, ktorí boli súčasťou štúdie naozaj neprekonali ochorenie, ako to deklarovali. Vieme iba, či mali pozitívny test. Na takú štúdiu, ako spomínate, by ste potrebovali človeka dlhodobo testovať každý deň.

Ale omikron nám môže ukázať, či takí ľudia sú. Ak niekto nebol zaočkovaný **a** neinfikuje sa, to bude taký menší zázrak.

Súvisiaci článok Súvisiaci článok Omikron už ovládol New York, Dánsko varuje pred najhoršou fázou pandémie Čítajte

Štúdia ukázala, že viac ako polovica neočkovaných protilátky nemá. Čiže jediné riešenie je **pre** nich očkovanie?

Áno. Keď človeku vyšlo, že nemá protilátky **a** nebol zaočkovaný, tak by si mal zajtra zháňať miesto v očkovačom centre. Toto by **pre** ľudí mal byť jednoznačný signál, že nie sú chránení. S malou pravdepodobnosťou môžu mať bunkovú imunitu bez protilátok **a** možno bude aj dostatočná, ale šanca je veľmi nízka.

Aj štúdie ukazujú, že prekonanie ochorenia v kombinácii s očkovaním, teda hybridná imunita, chráni ľudí najviac. Preto odporúčam očkovanie aj tým s vyššou hladinou protilátok, teraz je naozaj dobrý čas sa pred vlnou omikronu zaočkovať.

Štúdia sa mala robiť v septembri, nakoniec sa robila až v novembri. Hladina protilátok, ktorú ste sledovali, sa navyše časom mení, máme tu nový variant omikron. Na čo nám je teda taká štúdia dobrá **a** na čo ju použijeme?

Všetky dáta, ktoré sme mali doteraz, nám dávali o pandémie iba čiastočný obraz. Protilátková štúdia dáva lepší pohľad na to, čo sa stalo v minulosti **a** vďaka nej lepšie porozumieme epidemiologickej situácii.

Správny manažment krajiny by mal byť taký, že by sme sa mali pozrieť na to, aké opatrenia sme robili, čo sme dosiahli **a** podľa toho by sme náš postup pravidelne vyhodnocovali. Vďaka tomu by sme mohli postupovať v budúcnosti lepšie. Ale na Slovensku sa minulé kroky málokedy vyhodnocujú.

Má ale štúdia význam, ak je jednorazová? Nemala by sa opakovať?

Má obrovský význam. Vďaka nej vieme, na čom teraz približne sme.

Môžeme usudzovať, aké rozpätie budú mať vlny, ktoré prídu, napríklad aj s omikronom. Vieme dať lepší odhad toho, čo nás čaká – napríklad pri počte ľudí, ktorých môže čakať hospitalizácia s ťažkým priebehom. Nebude to presné na stovky, ale vieme urobiť celkom dobrý odhad.

Ideálne by, samozrejme, bolo, keby sme mohli robiť pravidelné štúdie ako vo Veľkej Británii. U nás sa o tom uvažovalo už v lete 2020, ale hoci sa o tom diskutovalo **a** bola k tomu aj pracovná skupina, zrealizovalo sa to až teraz.

Všetko o koronavíruse **a** ochorení COVID-19 Aktuálne opatrenia na Slovensku Všetko o očkovaní vakcínou proti Covid-19 na Slovensku Vývoj počtu nakazených **a** mapa šírenia koronavírusu na Slovensku Ako postupovať pri pozitívnom teste na Covid-19

Autor: Daniela Hajcakova

Univerzitné pracoviská

MINIROZHOVOR

📅 20. 12. 2021, Zdroj: **Bedeker zdravia**, Strana: 27, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzitné pracoviská**, Kľúčové slová: **Medipark**

Dosah: 20 000 GRP: 0,44 OTS: 0,00 AVE: 2990 Eur

Rubrika: PERSONALIZOVANÉ PROBIOTIKÁ

Oprobiotikách na mieru rozprava MVDr. Alojz Bomba, DrSc., ktorý celý svoj profesionálny život zasvätil studiu mikrobiómu.

PREČO MÁ VÝZNAM UŽÍVAŤ PERSONALIZOVANÉ PROBIOTIKÁ?

Účinnosť bežne dostupných probiotických prípravkov je založená na vlastnostiach kmeňov probiotických mikroorganizmov, ale nezohľadňujú stav mikrobiómu konkrétneho človeka. Na správny výber probiotických kmeňov v lekárni chýbajú informácie o vlastnostiach a účinkoch použitých kmeňov, tak užívateľom, ako aj lekárnikom. Naproti tomu zloženie personalizovaných probiotík navrhujeme personalizované na základe analýzy mikrobiómu pacienta, ktorá odhalí jeho nedostatky. Zloženie navyše upravujeme aj cielene na základe zdravotnej anamnézy človeka.

V AKÝCH KONKRÉTNÝCH PRÍPADOCH, PRI AKÝCH ZDRAVOTNÝCH PROBLÉMOCH MÔŽU POMÔCŤ? Probiotické mikroorganizmy upravujú zloženie a funkčnosť črevného mikrobiómu. Rovnovážny mikrobióm zabraňuje rastu choroboplodných mikroorganizmov, obnovuje funkčnosť črevnej steny a upravuje tým črevnú priepustnosť. Probiotiká zlepšujú trávenie a využiteľnosť tukov, cukrov, bielkovín a podporujú imunitný systém. Bránia tak vzniku metabolických porúch a chronického zápalu. Ochránia človeka pred vznikom autoimunitných ochorení, ako je napríklad diabetes 1. typu.

Dysbióza črevného mikrobiómu je spojená aj s mnohými chronickými chorobami. Z podpornej terapie využitím personalizovaných probiotík môžu profitovať aj pacienti s metabolickým syndrómom, obezitou, diabetom 2. typu, srdcovo-cievnyimi a nádorovými chorobami, neurodegeneratívnymi a duševnými chorobami. NA ZÁKLADE ČOHO SA PERSONALIZOVANÉ PROBIOTIKÁ PRIPRAVUJÚ? Pripravujeme ich v dvoch na seba nadväzujúcich fázach. Ich personalizované zloženie určujeme na základe analýzy mikrobiómu, ktorú vykonáme zo vzorky stolice konkrétneho človeka. Ďalšie probiotické kmene do mixu vyberáme cielene, na základe analýzy zdravotného dotazníka. Pri tomto výbere vychádzame z vlastností probiotických kmeňov v našej biobanke. Každý z nich totiž máme klinicky odskúšaný a ocharakterizovaný,

chorobách najlepšie zaberá. Podrobné informácie o odbere vzorky a spôsobe užívania personalizovaných probiotík nájdete na webovej stránke vedeckého startupu Perbiotix www.iprobio.sk

SPOLUPRACUJETE S LEKÁRMI PRI ÚPRAVE ČREVNÉHO MIKROBIÓMU? Pripravujeme online Univerzitu mikrobiómu pre lekárov. Ako zdroj najnovších vedeckých poznatkov v oblasti mikrobiómu využívame aj Medzinárodnú vedeckú konferenciu o probiotikách, prebiotikách a črevnej mikrobiote, ktorú každoročne organizujeme už od roku 2000. V priebehu uplynulých rokov sa stala celosvetovo najväčším podujatím v uvedenej oblasti, na ktorom špičkoví vedeckí experti z viac ako 80 krajín celého sveta prezentujú najnovšie poznatky ich výskumu. V júni 2022 túto konferenciu prinesieme aj do Bratislavy, aby bola k našim lekárom čo najbližšie. V spolupráci s **MediParkom** Lekárskej fakulty UPJŠ v Košiciach sme tiež založili centrum pokročilého výskumu mikrobiómu ARCOBIOME, prostredníctvom ktorého budeme na trh prinášať najnovšie produkty ako výsledky probiotického výskumu. Viac informácií nájdete na www.perbiotix.sk

Martin Haranta, MSc. a MVDr. Alojz Bomba, DrSc. pri simulátore ľudského tráviaceho systému v Ústave experimentálnej medicíny LF UPJŠ v Košiciach.